

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Politické aspekty řízení a rozvoje vybraných obcí
(komparativní případová studie obcí Dobřenice a
Syrůvátka)**

Bc. Aneta Schůtzová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Aneta Schůtzová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty řízení a rozvoje vybraných obcí (komparativní případová studie obcí Dobřenice a Syrovátka)

Název anglicky

Political aspects of management and development of the selected municipalities (case study of municipalities Dobřenice, Syrovátka)

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum bude zaměřen na vybrané obce Dobřenice a Syrovátka ležící v Královéhradeckém kraji (okres Hradec Králové). Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obcí. 2. Identifikovat aktéry politického procesu ve vybraných obcích (lokální politické subjekty, zájmové skupiny a podobně). 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místních samospráv v oblasti rozvoje obce.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako komparativní případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Dobřenice, Syrovátka, samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby.

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009
- Bernard, J. (ed.). Endogenní rozvojové potenciály malých obcí a místní samospráva. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010.
- Bernard, J. (ed.). Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2011.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.
- Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.
- Heinelt, H.; Magnier, A.; Cabria M.; Reynaert, H. (eds.). Political Leaders and Changing Local Democracy. The European Mayor. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- Mouritzen, P. E.; Svava, J. H. Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2002.
- Provazníková, R. Financování měst, obcí a regionů. Teorie a praxe. Praha: Grada, 2015.
- Rektořík, J.; Šelešovský, J. Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací. Brno: Masarykova univerzita, 1999.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2019

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Politické aspekty řízení a rozvoje vybraných obcí (komparativní případová studie obcí Dobřenice a Syrovátka)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za cenné rady, odborné vedení, připomínky a čas, který věnoval při zpracování mé práce. Dále bych chtěla poděkovat představitelům porovnávaných obcí za jejich ochotu a čas při zjišťování potřebných informací.

Politické aspekty řízení a rozvoje vybraných obcí (komparativní případová studie obcí Dobřenice a Syrovátka)

Souhrn

Diplomová práce se zabývá politickými aspekty řízení a rozvoje obcí Dobřenice a Syrovátka, ležící v Královéhradeckém kraji. Práce je komparativní případovou studií a je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část se zaměřuje na základní pojmy vztahující se k tomuto tématu, jako je například obec, samospráva, lokální politický systém a jedná se literární rešerši.

V praktické části je zahrnuta základní charakteristika obcí, socioekonomické a demografické ukazatele a je především cílena na místní politické mechanismy ve vybraných obcích. Výsledkem celé studie jsou získané odpovědi na otázky: kdo ve vybraných obcích rozhoduje o podstatných záležitostech a zda jsou v politickém systému zastoupeni pouze nezávislí kandidáti. Jsou porovnávána data z rozhovorů a studium dokumentů komparovaných obcí.

Klíčová slova: Dobřenice, Syrovátka, samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, spolek, volební strana, komunální volby.

Political aspects of management and development of the selected municipalities (case study of municipalities Dobřenice, Syrovátka)

Summary

This diploma thesis is focused on the political aspects of management and development of the municipalities Dobřenice and Syrovátka that are situated in Královéhradecký territory. It is a comparative case study and it is divided into the theoretical and the practical part.

The theoretical part is the literary research focused on the fundamental ideas connected with this topic such as municipality, self - governance and local political system. The basic parameters of municipalities and socioeconomical and demographic indexes are included in the practical part. This part is focused especially on the local political mechanisms in the selected municipalities. The answers to the questions – who decides about important questions in the selected municipalities and if there are only independent candidates in the political system – are the results of the study. The interview data are compared with the studying of the documents of the municipalities.

Keywords: Dobřenice, Syrovátka, self - government, development of municipality, municipal budget, community, political party, local election.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Veřejná správa.....	15
3.1.1 Státní správa.....	16
3.1.2 Samospráva	16
3.2 Obec	16
3.2.1 Území.....	16
3.2.2 Občané	17
3.2.3 Orgány obce.....	17
3.2.4 Působnost obcí	20
3.3 Místní akční skupina	22
3.4 Svazek obcí	23
3.5 Systém uspořádání obcí.....	23
3.6 Typologie vůdcovských stylů starostů	23
3.7 Lokální politický systém	24
3.8 Rozhodování v obci.....	26
4 Vlastní práce	28
4.1 Charakteristika zvolených obcí	28
4.1.1 Obec Dobřenice	30
4.1.2 Obec Syrovátka.....	32
4.2 Demografická struktura obcí.....	33
4.2.1 Vývoj počtu obyvatel.....	33
4.2.2 Shrnutí demografické struktury	36
4.3 Socioekonomické ukazatele	37
4.3.1 Vzdělání a zaměstnanost.....	37
4.4 Samospráva vybraných obcí	39
4.4.1 Starosta a zastupitelstvo obce Dobřenice.....	39
4.4.2 Starosta a zastupitelstvo obce Syrovátka	39
4.4.3 Komunální volby	40
4.5 Rozpočet obcí.....	43
4.6 Místní politické mechanismy obce Dobřenice.....	47
4.6.1 Kandidatura.....	47

4.6.2	Sestavování kandidátních listin	47
4.6.3	Rozhodování	47
4.6.4	Pracovní jednání	48
4.6.5	Finance.....	48
4.6.6	Rozpočtové určení daní	48
4.6.7	Místní spolky a sdružení	48
4.6.8	Spolupráce obcí.....	49
4.7	Místní politické mechanismy obce Syrovátka	49
4.7.1	Kandidatura.....	49
4.7.2	Sestavování kandidátních listin	50
4.7.3	Rozhodování	50
4.7.4	Pracovní jednání	50
4.7.5	Finance.....	51
4.7.6	Rozpočtové určení daní	51
4.7.7	Místní spolky a sdružení	51
4.7.8	Spolupráce obcí.....	52
5	Výsledky a diskuse	53
6	Závěr.....	57
7	Seznam použitých zdrojů	61
8	Přílohy	65

Seznam obrázků

Obrázek 1 : Schéma veřejné správy.....	15
Obrázek 2: Mapa vybraných obcí.....	28
Obrázek 3 : Mapa členských obcí Mikroregionu Urbanická brázda	29
Obrázek 4 :Znak obce Dobřenic	30
Obrázek 5 :Znak obce Syrovátka.....	32

Seznam tabulek

Tabulka 1 : Počet členů zastupitelstva obce podle počtu obyvatelstva	18
Tabulka 2 : Typologie vůdcovství	24
Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel v Dobřenicích v letech 1869-2011	34
Tabulka 4: Počet obyvatel a průměrný věk v Dobřenicích v letech 2014-2018.....	35
Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v Syrovátce v letech 1869-2011.....	35
Tabulka 6: Počet obyvatel a průměrný věk v Syrovátce v letech 2014-2018.....	36
Tabulka 7: Obyvatelstvo Dobřenic podle stupně vzdělání	38
Tabulka 8: Obyvatelstvo Dobřenic podle ekonomické aktivity	38
Tabulka 9: Obyvatelstvo Syrovátky podle stupně vzdělání.....	38
Tabulka 10: Obyvatelstvo Syrovátky podle ekonomické aktivity.....	38

Tabulka 11: Výsledky voleb v obci Dobřenice v letech 1990-2018.....	40
Tabulka 12: Kandidátní listina v obci Dobřenice v roce 2018	40
Tabulka 13: Zvolení zastupitelé v obci Dobřenice v roce 2018	40
Tabulka 14: Výsledky voleb v obci Syrovátka v letech 1990-2018.....	41
Tabulka 15: Kandidátní listina v obci Syrovátka v roce 2018.....	41
Tabulka 16: Zvolení zastupitelé v obci Syrovátka v roce 2018.....	41
Tabulka 17: Hospodaření obce Dobřenice v letech 2013-2018 (v Kč)	43
Tabulka 18: Příjmy obce Dobřenice v letech 2013-2018 (v Kč).....	43
Tabulka 19: Výdaje obce Dobřenice v letech 2013-2018 (v Kč)	44
Tabulka 20: Hospodaření obce Syrovátka v letech 2013-2018 (v Kč).....	45
Tabulka 21: Příjmy obce Syrovátka letech 2013-2018 (v Kč)	45
Tabulka 22: Výdaje obce Syrovátka v letech 2013-2018 (v Kč).....	45

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Dobřenicích v letech 1869- 2011.....	34
Graf 2: Vývoj počtu obyvatel v Syrovátce v letech 1869-2011	36
Graf 3: Volební účast v obci Dobřenice a Syrovátka v letech 1990-2018	42

1 Úvod

V České republice je přibližně 6250 obcí, které rozdělujeme dle počtu obyvatel do velikostních kategorií. V obcích s méně než 2000 obyvateli žije bezmála 3 miliony obyvatel, proto je potřeba se těmito obcemi zabývat a zaměřit se na jejich rozvoj. Obě komparované obce, na které cílí tato studie, jsou svojí velikostí řazeny právě do této skupiny.

Na komunální politiku je nahlíženo buď jako na nejnižší patro politiky nebo je zde druhý směr, který tvrdí, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí. V každé obci je komunální politika trochu jiná a má svá specifika. Záleží také na počtu obyvatel, demografické struktuře, socioekonomických ukazatelích, nebo zda se v obci vyskytují spolky a sdružení aj. Nejmenší obce se vyznačují tím, že zde kandidují převážně nezávislí kandidáti a jejich sdružení, zcela výjimečně se v obci vytvoří politická strana. Politické strany jsou často mezi obyvateli malých obcí brány jako politikaření a jsou zdrojem nespokojenosti. V malých obcích bývá obvykle problém vůbec sestavit kandidátní listinu. Občané poté volí kandidáta, kterého dobře znají a rozhodují se také podle toho, jakou má pověst a zda bude pro obec přínosem. V obcích této velikosti bývá vše založeno na osobních vztazích a občané tak volí toho, kdo bude prosazovat jejich individuální zájmy, tak i zájmy celé obce.

Ačkoliv je zastupitelstvo základním orgánem veřejné správy a má většinu pravomocí, tak je obvykle právě starosta ten, který je dominantním aktérem samosprávy a rozhoduje. Hlavně v oblasti hospodaření obce je úloha starostů brána jako rozhodující, jelikož se malé obce potýkají s nedostatkem financí. Je tedy důležité mít schopnost získat finanční prostředky například ve formě dotací na rozvoj obce. Starosta bývá také tou osobou, za kterou chodí občané se svými podněty a připomínkami.

K rozvoji obce mohou přispět také činnosti místních spolků a sdružení, které se výrazně podílejí na obohacení kulturního života v obcích. Společenské akce, které organizace pořádají, jsou velmi oblíbené u občanů a navrací se tak i tradice.

Přestože venkovské obce občanům nenabízejí takovou širokou škálu možností, jako nabízí město, tak rozhodně nejsou místem, které by zaostávalo a je na představitelích obcí, zda dokáží dostatečně rozvíjet danou obec a vytvořit kvalitní místo k životu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a rozvoje obcí. Výzkum je zaměřen na vybrané obce Dobřenice a Syrovátka ležící v Královéhradeckém kraji (okres Hradec Králové). Jde o komparativní případovou studii těchto obcí. V rámci zvoleného tématu jsou stanoveny následující cíle:

- 1) Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obcí.
- 2) Identifikovat aktéry politického procesu ve vybraných obcích (lokální politické subjekty, zájmové skupiny a podobně).
- 3) Definovat charakter rozhodovacího procesu místních samospráv v oblasti rozvoje obce.

Cílem je nalézt odpovědi na tyto výzkumné otázky:

- Tvoří politický systém ve vybraných obcích jen nezávislí kandidáti a jejich sdružení, tak jak uvádí Jüptner ve své typologii pro nejmenší obce, kam řadíme i obec Dobřenice a Syrovátka? (Jüptner, 2004)
- Má starosta výrazné postavení v rozhodovacím procesu a procesu řízení, tak jak dosavadní výzkumy potvrzují? (Bernard a kol., 2011)

2.2 Metodika

Na komunální politiku je možno nahlížet dvěma směry. První pohled je pohled shora, kdy se na komunální politiku pohlíží jako na nejnižší patro politiky jako celku a nejsou zohledňována místní specifika. Druhý směr se opírá o tvrzení, že komunálních politik je tolik, kolik je obcí a zohledňuje místní specifika (Balík, 2005, s. 166-167).

Při vypracování práce byl použit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Obě obce spadají do kategorie nejmenších obcí, podle Jüptnerovi klasifikace komunálních politických systémů. V této skupině obcí bývá vše založeno na osobních vztazích, individuálních i skupinových zájmech a kandidují jen nezávislí kandidáti a jejich sdružení (Jüptner, 2004, s. 83).

Tyto dvě obce byly pro výzkum zvoleny také proto, že spolu přímo sousedí a mají společné charakteristiky, jež jsou popsány v praktické části. A v jedné z komparovaných obcí autorka žije a může tak využít znalosti místních poměrů.

Diplomová práce je zpracována jako komparativní případová studie vybraných obcí. Ke sběru dat byly využity dvě základní techniky, a to studium dokumentů a dotazování. Rozhovory byly vedeny nejen se starosty a dalšími představiteli porovnávaných obcí, ale také se zástupci místních spolků a sdružení. Bylo provedeno celkem osm rozhovorů. Otázky se týkaly chodu místní samosprávy a přepisy konkrétních rozhovorů jsou součástí přílohy diplomové práce.

Mezi studované dokumenty patřily dokumenty poskytnuté obecními úřady porovnávaných obcí (zápisy z jednání zastupitelstva apod.) a literatura. Informace byly také získány z oficiálních webových stránek obcí, z webového portálu MONITOR, Ministerstva financí ČR a byla též použita data z Českého statistického úřadu (ČSÚ).

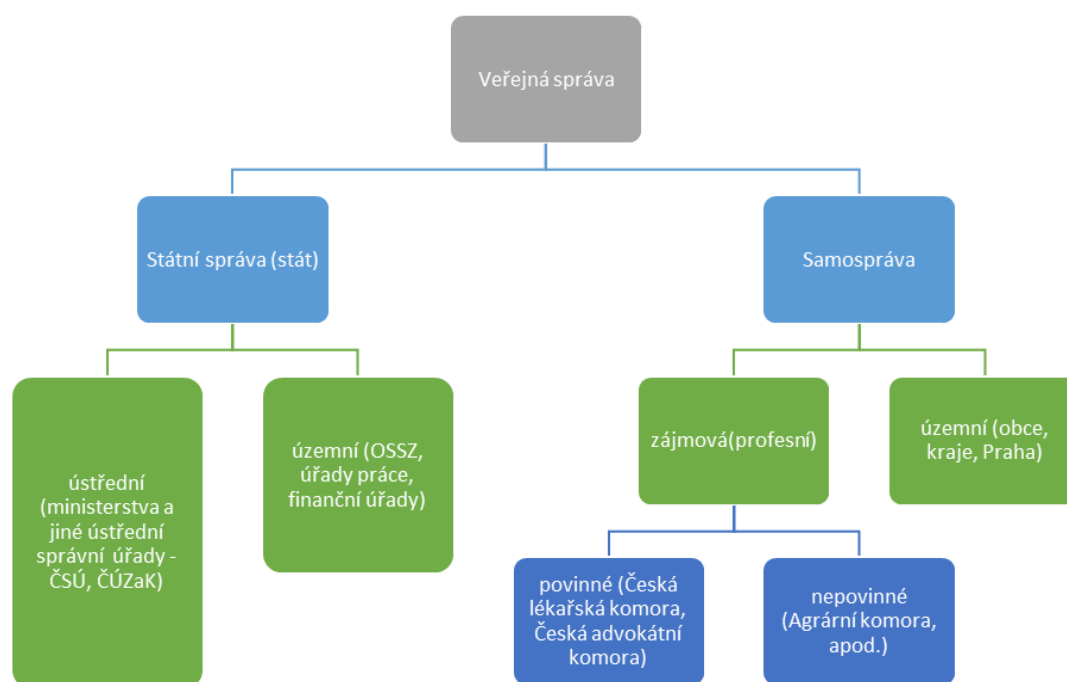
3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

S pojmem stát bezprostředně souvisí i pojem veřejná moc, která je definována jako schopnost autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech subjektů. Stát vykonává svou moc pomocí orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní, ale také skrze jiné subjekty (Balík, 2009, s. 11).

Veřejná správa obsahuje jak výkon státní správy, tak výkon samosprávy. Samospráva se pak člení na územní (např. obecní či krajskou) a zájmovou například profesní komory (Čmejrek, Kopřiva, 2015, s. 6).

Obrázek 1 : Schéma veřejné správy

Zdroj: Břeň 2017

3.1.1 Státní správa

Stát vykonává státní správu pomocí souhrnu institucí, a to buď přímo, nebo zprostředkovaně. Orgány státní správy jsou ústřední (ministerstva a jiné ústřední správní úřady – např. Úřad vlády ČR, Český statistický úřad), které mají celostátní působnost a územní, které se liší tím, že mají pouze místní působnost, například úřad práce, finanční úřad (Provazníková, 2015, s. 11).

3.1.2 Samospráva

Samospráva má právo provádět své záležitosti samostatně, vlastním jménem a prostředky, v rámci zákonem stanovených předpisů. Dělí se na územní a zájmovou samosprávu. V případě územní samosprávy se jedná o zastupování zájmů určitého území a co se týká zájmové samosprávy, jde o zastupování osob, které mají společné zájmy (Provazníková, 2015, s. 11–12).

3.2 Obec

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec dbá o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Nese také odpovědnost v právních vztazích pod svým jménem.

Pokud má obec alespoň 3000 obyvatel, je již městem, jestliže tak ustanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Dále jsou zde statutární města, která se mohou členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy (Čmejrek, Kopřiva, 2015, s. 26).

3.2.1 Území

V České republice je každá část území součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Obec vlastní jedno či více katastrálních území. Obce, které spolu sousedí se mohou na základě dohody sloučit. Území obce po sloučení tvoří území slučovaných obcí. Po sloučení se obě slučované obce dohodnou na společném názvu. Pokud se obce nedohodnou, rozhodne o názvu Ministerstvo vnitra (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

3.2.2 Občané

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a má v obci trvalý pobyt. Po dosažení 18 let mají občané obce právo volit, být voleni v komunálních volbách a hlasovat v místním referendu. K dalším právům patří také možnost vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva, k návrhu obecního rozpočtu a závěrečnému účtu a nahlížet do nich. Občan obce může také nahlížet do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, do usnesení rady, výborů a komisí, podávat návrhy orgánům obce, podněty a připomínky, požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem, jen pokud je žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce a musí být projednána do 60 dnů, jestliže v zastupitelstvu tak do 90 dnů (Balík, 2009, s. 63).

3.2.3 Orgány obce

Obec jako veřejnoprávní korporace vystupuje navenek prostřednictvím svých orgánů. Zákon o obcích vymezuje jako orgány obce zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad, zvláštní orgány obce a také komise, jestliže jim byl svěřen výkon přenesené působnosti (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo je základním orgánem obecní samosprávy. Na základě počtu obyvatel se stanovuje počet členů zastupitelstva. To se stanoví na každé volební období v souladu se zákonem nejpozději však 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích. Zastupitel získá mandát zvolením a je povinen na prvním zasedání zastupitelstva složit slib tohoto znění: "Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky." Slib skládá slovem "slibuji" a potvrdí svým podpisem (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Tabulka 1 : Počet členů zastupitelstva obce podle počtu obyvatelstva

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: vlastní zpracování, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zastupitelstvo obce je povinno se scházet nejméně jedenkrát za tři měsíce, obvykle se však schází podle potřeby, a to na území dané obce. Starosta je ten, který zasedání svolává i zpravidla řídí. Požádá-li o svolání zasedání alespoň jedna třetina členů zastupitelstva nebo hejtman kraje, musí tak starosta vykonat. Pokud při zahájení jednání není zastupitelstvo usnášeníschopné, předsedající ukončí jeho zasedání a do 15 dnů se pak koná náhradní zasedání (Balík, 2009, s. 67–72).

Zasedání je veřejně přístupné a o místě, době a navrženém programu informuje obecní úřad na úřední desce nejméně 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce. O průběhu zasedání se pořizuje zápis, který musí být sepsán nejpozději do 10 dnů po skončení zasedání a uložen na obecním úřadě, kde do něj může nahlédnout kdokoliv (Čmejrek, 2008, s. 36–37).

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samostatné působnosti, k jeho kompetencím patří například schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů, zřizování a rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovacích listin. Dále zastupitelstvo vydává obecně závazné vyhlášky obce, rozhoduje o vyhlášení místního referenda, navrhuje změny katastrálních území uvnitř obce, schvaluje dohody o změně hranic obce a o slučování obcí. Je mu také vyhrazeno zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat z funkce, volit starostu, místostarostu a další členy rady a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady. Zastupitelstvo může také zřizovat a rušit obecní policii a rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Rada

Výkonným orgánem je rada obce, která je za svůj výkon práce odpovědná zastupitelstvu obce. Rada obce je složena ze starosty, místostarosty (místostarostů) a dalších členů rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva. Počet členů rady je vždy lichý, a to v počtu 5-11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Pokud má obec v zastupitelstvu méně než 15 členů, není rada obce volena. V tomto případě zastává téměř všechny její funkce starosta (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 43–44).

Schůze rady svolává starosta dle potřeby a oproti schůzím zastupitelstva jsou neveřejné. Ze schůze se pořizuje zápis, který musí být vyhotoven do 7 dnů od jejího konání. Radě obce je vyhrazena příprava návrhů pro jednání zastupitelstva a zabezpečení plnění jeho usnesení, zabezpečení hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádění rozpočtových opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem. Další pravomocí rady obce je např. vydávání nařízení obce, projednávání a řešení návrhů, připomínek a podnětů (Balík, 2009, s.73).

Starosta

Starosta zastupuje obec navenek a je volen s místostarostou z řad svých členů zastupitelstva. Starosta a místostarosta musí být občanem České republiky. Starosta odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zpravidla svolává a řídí zasedání zastupitelstva i rady a s ověřovateli podepisuje zápisy z nich a s místostarostou podepisuje právní předpisy obce (zákon č.128/2000 Sb., o obcích).

Starostu po dobu jeho nepřítomnosti zastupuje místostarosta, jemuž může zastupitelstvo svěřit některé úkoly. Zastupitelstvo může zvolit i více místostarostů (Balík, 2009, s. 76).

Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta (místostarostové), tajemník (pokud je tato funkce zřízena, jinak je vykonávána starostou) a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Radou obce mohou být zřízeny také odbory a oddělení.

Obecní úřad plní v samostatné působnosti úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Také rozhoduje v případech stanovených zákonem o obecném zřízení nebo zvláštním zákonem (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 47).

V obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu. Za plnění úkolů obecního úřadu je tajemník odpovědný starostovi. Tajemník se účastní schůzí zastupitelstva a rady s hlasem poradním a nesmí vykonávat funkce v politických stranách a politických hnutích, ale může být jejich členem (Čmejrek, 2008, s. 40).

Výbory, komise

Zastupitelstvo si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Povinností každé obce je mít vždy finanční a kontrolní výbor, který je minimálně tříčlenný. K pravomocem finančního úřadu patří provádění kontroly hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor například kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. Jestliže žije v obci podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásících se k jiné národnosti než české, zřizuje zastupitelstvo také výbor pro národnostní menšiny. Zastupitelstvo může také zřídit v částech obce osadní nebo místní výbory. Osadní výbor předkládá zastupitelstvu, radě a výborům návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce (Balík, 2009, s. 78–79).

Také rada si může zřídit iniciativní a kontrolní orgány a to komise. Stanoviska a náměty předkládá komise radě. Přestupková komise projednává přestupky v obci a předsedou této komise může být pouze osoba s právnickým vzděláním nebo osoba se zkouškou zvláštní odborné způsobilosti (Koudelka, 2007, s. 214–215).

3.2.4 Působnost obcí

„Působnost je oblast činnosti subjektu veřejné správy v rámci úpravy určitých společenských vztahů, na určitém území, vůči určitému okruhu osob a v určitém čase. V rámci své působnosti realizuje subjekt veřejné správy svou pravomoc, což je soubor nástrojů k plnění svěřených úkolů.“ (Koudelka, 2007, s. 122).

Působnost obce je realizována buď jako samostatná nebo přenesená.

Samostatná působnost

Do výkonu samostatné působnosti patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce a ještě záležitosti, jež svěřil zákon do samostatné působnosti obce. V zákonech je samostatná působnost definována příkladným výčtem a dále jako péče v souladu s místními zvyklostmi a předpoklady, vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče, uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku (Provazníková, 2015, s. 29).

Podle zákona o obcích patří do samostatné působnosti například hospodaření obce, rozpočet a závěrečný účet obce, program rozvoje územního obvodu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek. Na základě zvláštních zákonů jsou zde dále řazeny další oblasti např. zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci, místní poplatky, zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících (Balík, 2009, s. 65–66).

Obec může také v rámci své působnosti zřizovat a rušit obecní policii a dále určuje počet členů rady obce, volí starostu, místostarostu a další členy rady obce. Jedná i ve věcech zřizování a rušení výborů a ve volbě jejich předsedů a dalších členů (Čmejrek, Kopřiva, 2015, s. 32).

Přenesená působnost

Přenesenou působnost lze definovat tak, že stát výkon státní správy přenesl na obec. Je určena zvláštními zákony. Dle rozsahu můžeme rozlišovat tři typy obcí, jsou to obce se základním rozsahem přenesené působnosti, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Krajský úřad provádí metodickou a odbornou pomoc v záležitostech výkonu přenesené působnosti. Na plnění úkolů týkajících se přenesené působnosti, obce obdrží příspěvek ze státního rozpočtu (Čmejrek, Kopřiva, 2015, s. 37).

Obce s touto působností vydávají nařízení obce, rozhodují o místních a účelových komunikacích a mohou rovněž projednávat přestupky.

U obcí s pověřeným obecním úřadem se jedná o kompetence zahrnující například rozhodování o poskytnutí peněžité a věcné dávky nebo půjčky, zajišťování voleb do Parlamentu České republiky, do zastupitelstvem krajů, do zastupitelstev obcí a do Evropského parlamentu.

Obce s rozšířenou působností jsou oprávněny např. vydávat občanské průkazy a cestovní doklady, vydávat řidičské průkazy, vykonávat státní správu lesů a zajišťovat ochranu životního prostředí (Provazníková, 2015, s. 29–30).

3.3 Místní akční skupina

Místní akční skupiny zcela zásadně propojují spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Snaží se přispívat k rozvoji péče o přírodu, krajinu a o obnovu a rozvoj obcí, nejsou protikladem místní samosprávy.

MAS mohou mít formu:

- obecně prospěšné společnosti
- občanského sdružení
- zájmového sdružení občanských osob.

Podmínkou je, že členská základna místní akční skupiny se musí skládat minimálně z 50 % soukromým sektorem (místní podnikatelé), neziskovými organizacemi nebo fyzickými osobami (aktivní občané).

Místní akční skupiny mají snahu přispívat ke zlepšení konkurenceschopnosti a zajišťovat trvale udržitelný rozvoj. Zda má nebo nemá působnost místních akčních skupin dlouhodobý přínos, můžeme sledovat na určitých faktorech. Příkladem sledovaných faktorů může být nezaměstnanost, kvalita životního prostředí či ekonomická prosperita. Měření a sledování výše uvedených faktorů je průběžně vyhodnocováno a je dlouhodobé (Pelcl, 2008, s.8–13).

3.4 Svazek obcí

Svazky obcí jsou veřejnoprávní korporací, obce je vytváří z důvodu společné spolupráce, ochrany a prosazování svých společných zájmů. Obce, které se stanou členy tohoto svazku spolu nemusí přímo sousedit.

Svazky zajišťují a plní úkoly veřejné správy v oblasti školství, zdravotnictví, sociální péče, kultury, životního prostředí aj. Občané obcí, které jsou součástí svazku obcí se mohou účastnit zasedání orgánu svazku obcí, podávat písemné návrhy anebo se také vyjadřovat k návrhu rozpočtu (Majerová, 2005, s.142).

3.5 Systém uspořádání obcí

Autoři P. E. Mouritzen a J. H. Svava v roce 2002 představili svou typologii, která se z hlediska vnitřního uspořádání obcí zaměřuje na pozici starosty, kdy je komunální uspořádání rozděleno do čtyř skupin. První je systém silného starosty, kdy starosta disponuje většinou exekutivních pravomocí, ovládá většinu v zastupitelstvu a je volen přímo. Další je systém vůdce výboru, nejedná se vždy o starostu, ale jde o osobu, která je důležitým politickým lídrem. O své pravomoci se dělí s kolektivním orgánem a může mít kontrolu nad zastupitelstvem a nemusí. Do další kategorie zahrnujeme systém kolektivního vedení, v tomto typu disponuje exekutivními pravomocemi kolektivní orgán, složený z členů zastupitelstva v čele se starostou. V poslední skupině je systém manažerského výboru, veškeré exekutivní funkce jsou svěřeny profesionální administrativě a starosta má pouze reprezentativní úlohu (Mouritzen, Svava, 2002).

V České republice je systém kolektivního vedení, exekutivním kolektivním orgánem je rada obce. Faktické uspořádání se může přibližovat i systému silného starosty, ale to především v obcích, kde se rada nevolí (obce s méně než 15 zastupiteli).

3.6 Typologie vůdcovských stylů starostů

Důležitým rozvojovým faktorem není pouze povaha činnosti samosprávy jako celku, ale také povaha činnosti starosty obce. V malých obcích je starosta ten, kdo je dominantním aktérem samosprávy a pokud neexistuje v obci rada, tak jediný disponuje exekutivní pravomocí a rozhoduje o hospodaření obce.

Starosta rovněž plní zásadní administrativní úlohu. Role starosty je ve srovnání s rolí řadových zastupitelů velice výrazná a v malých obcích ho můžeme pojmenovat jako lokálního leadra. Základem leadershipu je schopnost dopracovat se k vymezeným cílům pomocí přesvědčení ostatních o tom, aby vzali tyto cíle za své a podíleli se na jejich dosažení.

Existují dvě klíčové dimenze pro tvorbu typologie, tou první je postoj vůči výkonu moci – autoritářský a kooperativní. Autoritářští vůdci upřednostňují hierarchické řízení a spoléhají se na vlastní kompetence. Zatímco kooperativní vůdci jsou otevření vůči politické participaci a věří v podporu z komunity. Druhá dimenze je predispozice k výkonu moci – strategická orientace proti reproduktivní orientaci.

Strategičtí vůdci se snaží dosáhnout změny, dávají si dlouhodobé cíle a naproti tomu reproduktivní vůdci usilují o udržení stávajícího stavu. Kombinací obou dimenzí získáme výslednou typologii, kterou znázorňuje tabulka č. 2. Starostové nazvaní jako „vizionáři“ kombinují při výkonu své role úsilí o strategické jednání a důraz na plánované změny s otevřeným kooperativním postojem vyzývajícím k zapojení obyvatel. Facilitátoři konsenzu jsou kooperativní, avšak přemýšlí méně strategicky. Starostové, kteří jsou pojmenováni termínem „city boss“ spojují strategický výkon moci s akcentem na autoritářské řízení úřadu. „Protektori“ zastupují starosty vyžadující hierarchické řízení, kteří netvoří rozvojové vize a strategie (Bernard a kol., 2011, s. 27–29).

Tabulka 2 : Typologie vůdcovství

výkon moci	Kooperativní	vizionář	facilitátor konsenzu
	Autoritářský	„city boss“	protektor
		Strategický leadership	Reproduktivní leadership
		Orientace leadershipu	

Zdroj: vlastní zpracování, (Getimis, Hlepas, 2006).

3.7 Lokální politický systém

V komunální politice hrají velmi důležitou roli osobní vztahy, především názor na zručnosti, schopnosti a povahové dispozice kandidátů na starostu. To je zapříčiněno hlavně velikostí jednotlivých zastupitelstev a velikostí obcí. Když se podíváme na komunální politiku zblízka, dospějeme k závěru, že ji nelze zkoumat jen jako jeden

celek. Jüptner proto dělí komunální politické systémy do čtyř základních kategorií (podle jejich velikosti v závislosti na počtu obyvatel) a to na nejmenší obce, obce menší střední velikosti, obce větší střední velikosti a největší obce (Jüptner, 2004).

Nejmenší obce

Dle Jüptnera je v nejmenších obcích stanovena horní hranice do 1700 obyvatel. Nejčastěji v těchto politických systémech kandidují jen nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Je-li v obci politická strana, tak maximálně dvě a mají zanedbatelný počet členů. Politické strany se často zakládají těsně před volbami a mezi obyvateli malých obcí jsou spíše brány jako zdroj nesváru a politikaření.

Nezávislí kandidáti představují proti tomu pracovitost a schopnost. Vše má být založeno na „selském rozumu“, individuálních i skupinových zájmech a osobních vztazích.

Obce menší střední velikosti

Tato skupina obcí je vymezena počtem obyvatel od 1701 do 9000. V těchto obcích se začíná vyrovnávat poměr sil mezi nezávislymi kandidáty a politickými stranami (jsou zde zařazeny i komunální a regionální strany). Zvolení kandidáti politických stran jsou hlavně bezpartijní. Voliči hodnotí strany převážně podle osobností na kandidátních listinách. Někdy jsou také na kandidátní listiny, vzhledem k nedostatku členů, zařazováni i kandidáti, kteří nemají o místo v zastupitelstvu zájem. Mají úlohu maximalizovat volební zisk pro kandidáty.

Obce větší střední velikosti

U obcí větší střední velikosti je rozmezí stanoveno od 9001 do 45000 obyvatel. V této kategorii se již zpravidla nezávislá sdružení nevyskytují a pokud se objeví, tak jde například o volební strategii. Nezávislé kandidáty zaštiťují regionálně – komunální politické strany. Začínají se objevovat i lokálně – komunální strany. V tomto typu obcí je nejčastějším funkčním modelem „polosoutěživý systém“, u kterého je charakteristické obsazování postů s ohledem na volební výsledky a snížená míra soutěživosti v mezivolebním období.

Největší obce

V kategorii největších obcí byla spodní hranice stanovena na 45000. Do těchto obcí patří statutární města. V těchto politických systémech se nezávislí kandidáti ani jejich sdružení nevyskytují, naprosto jednoznačně dominují politické strany. Jedná se o soutěživý systém fungující na základě principu vlády a opozice (Jüptner, 2004).

3.8 Rozhodování v obci

Přestože je zastupitelstvo pověřeno rozhodováním v rámci územní samosprávy, nemusí být hlavním iniciátorem. Zastupitelstvu je svěřena řada pravomocí např. schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, zřizování a rušení výborů, rozhodování o spolupráce obce s jinými obcemi (Balík, 2009, s. 69–70).

V roce 2016 byla k tomuto tématu vypracována studie „Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí“ jejími autory jsou Kopřiva, Čopík a Čmejrek. V této studii je hlavním cílem odpovědět na otázky, kdo v obci rozhoduje, zda se zastupitelstvo schází ještě před veřejným zasedáním na tzv. pracovních jednáních a jak velikost obce určuje, jaké jsou rozhodovací mechanismy?

Z provedeného dotazníkového šetření je zřejmé, že úloha starostů je, co se týče iniciativy v rozhodování o zásadních tématech v obci klíčová. Právě starostové přicházejí s impulzem k investicím ve valné většině obcí (83,6 %). Ostatní šetřené kategorie případných „iniciátorů“ nejsou v daném ohledu tak významné. Téměř v každé páté municipalitě (21,7 %) je navíc starosta uváděn jako jediný, kdo s impulzem přichází. V malých obcích je úloha starostů brána jako rozhodující. U větších obcí je patrné, že je pestřejší spektrum aktérů, kteří se zapojují do rozhodování. V obcích, které mají počet obyvatel vyšší než 30 tisíc, je úloha starostů srovnatelná s občany obce, zaměstnanci úřadu nebo představiteli místních zájmových organizací. Zde dle zastupitelů přebírá iniciativu rada obce, politické vedení (koalice) či kolegium primátora.

Také občané přicházejí s podněty k rozhodování a to v 38,7 %. V této souvislosti není velikost obce rozhodující. Občané se jednání zastupitelstev účastní ojedinele a jsou bráni spíše jako pasivní. Pokud v obci žijí iniciativní občané, tak přicházejí s podněty, které se týkají jejich osobních zájmů např. drobné opravy komunikací.

Do občanských aktivit je možné zařadit i impulzy přicházející od představitelů zájmových organizací, ačkoliv angažovanost není příliš velká, jde o 27,1 % obcí obsažených v šetření. Je zřejmé, že aktivnější organizace jsou ve větších municipalitách. Podpora zájmových aktivit je pokládána za jeden z důležitých aspektů územní samosprávy a jedná se především o finanční podporu. Pokud jsou zájmové organizace aktivní, tak nejčastěji proto, aby získali materiální nebo finanční podporu obce. Často se dá také pozorovat, že lidé, kteří jsou aktivní v těchto spolcích usilují o vstup do zastupitelstev.

V obcích, které mají nad 5000 obyvatel, mohou být iniciátory i zaměstnanci obecních úřadů.

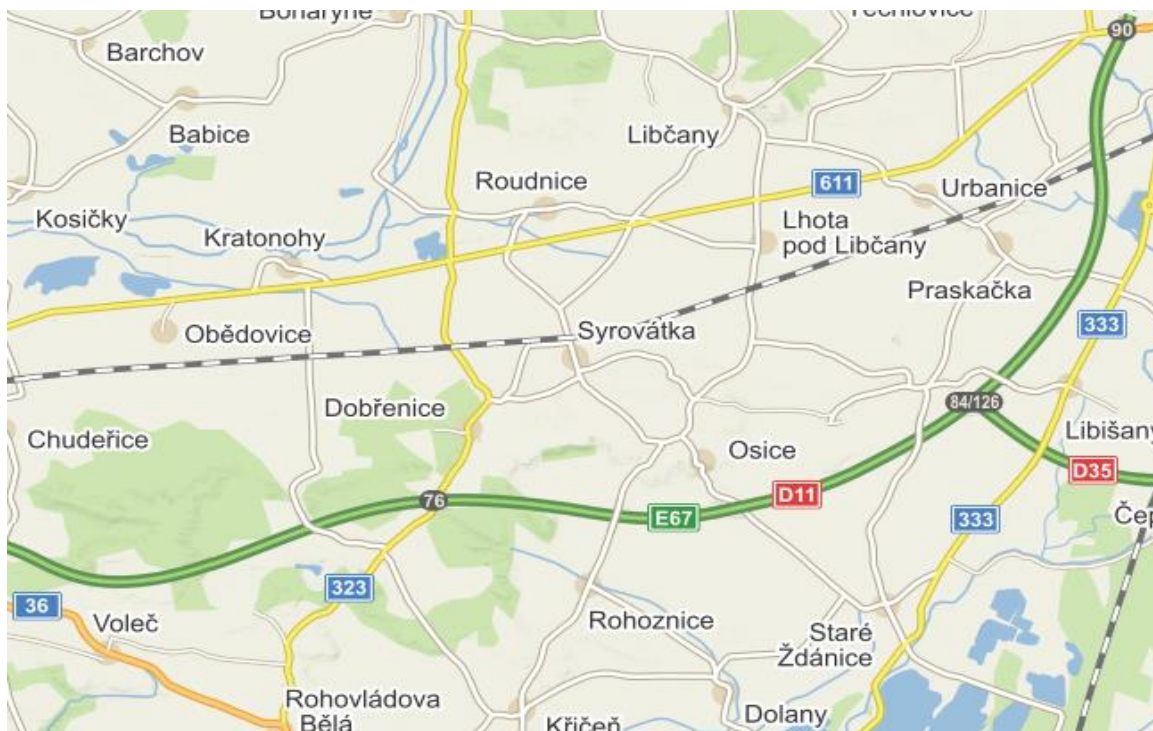
Značná část politického rozhodování probíhá mimo oficiální zasedání. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že u 77 % obcí se o rozpočtu diskutuje na pracovních jednáních zastupitelů, velikost obce na to nemá vliv. O významnějších investicích se předem diskutuje v 52 % obcí. Většinou je starosta ten, který svolává pracovní jednání, výjimečně zastupitelstvo. V České republice je poměrně časté pořádání pracovních jednání a ve valné většině se na takových schůzích řeší rozpočet obce (Kopřiva, Čopík, Čmejrek, 2016).

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika zvolených obcí

Obě porovnávané obce se nacházejí v Královéhradeckém kraji, v okrese Hradec Králové a spadají do regionu NUTS2 Severovýchod. Obce spolu přímo sousedí. Společným znakem obou obcí je také to, že jsou členy svazku obcí s názvem Mikroregion Urbanická brázda a součástí místní akční skupiny Hradecký venkov o.p.s.

Obrázek 2: Mapa vybraných obcí

Zdroj: vlastní úprava, dostupné z www.mapy.cz

Mikroregion Urbanická brázda

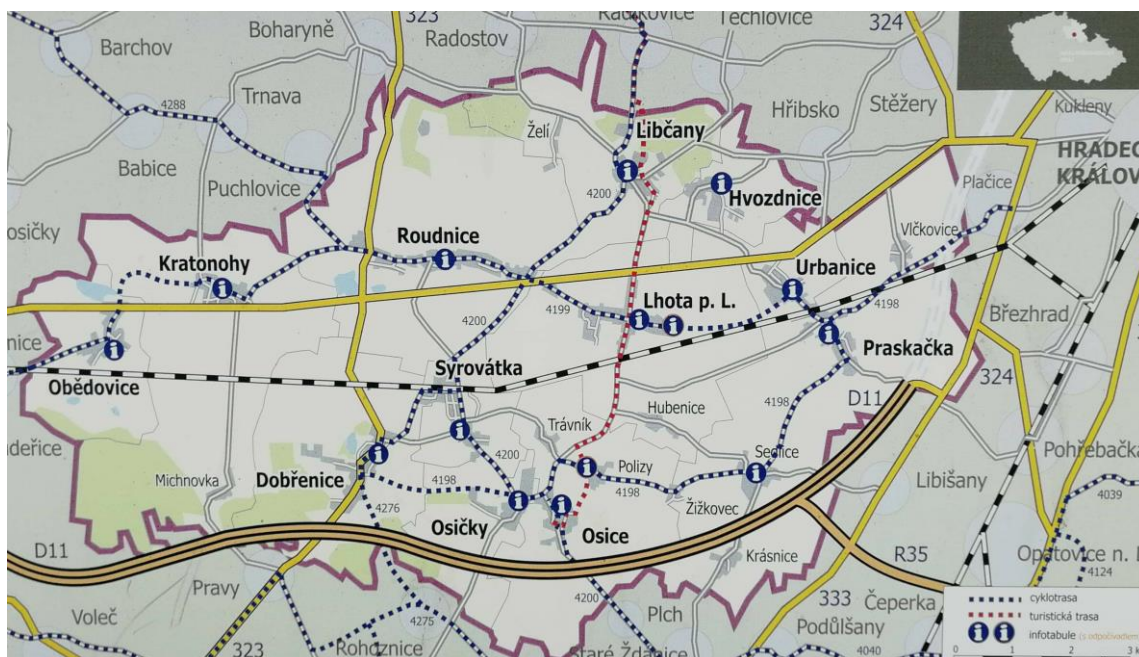
Mikroregion byl založen v roce 2000, kdy bylo u zrodu 9 zakládajících obcí – Dobřenice, Kratonohy, Lhota pod Libčany, Osice, Osičky, Praskačka, Roudnice, Syrovátka a Urbanice. Mikroregion Urbanická brázda leží jihozápadně od Hradce Králové v těsné návaznosti na toto město. Vznikl jako zájmové sdružení právnických osob podle občanského zákoníku, na základě zakladatelské smlouvy, kterou odsouhlasily zástupci obcí na členské schůzi.

Mikroregion byl založen za účelem realizace plynofikace obcí Urbanické brázdy. Další obcí, která využila možnost přistoupit do sdružení byla obec Obědovice a následně se v roce 2007 staly novými členy i obce Libčany a Hvozdnice. Jeho sídlem je obec Praskačka.

Mezi hlavní cíle tohoto svazku je spolupráce v oblasti hospodaření s odpady, technické infrastruktury, kultury, školství, tvorby a údržby krajiny, služeb, koordinaci dopravy. Zdrojem financí je pro tento svazek Evropská unie.

Již od roku 2004 se každoročně koná cyklistická projížďka mikroregionem Urbanická brázda, která přináší možnost poznávat zdejší obce, přírodu a památky (dostupné z www.urbanicko.cz).

Obrázek 3 : Mapa členských obcí Mikroregionu Urbanická brázda

Zdroj: vlastní úprava, dostupné z www.urbanicko.cz

MAS Hradecký venkov

V roce 2007 byla zakládací smlouvou podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, založena obecně prospěšná společnost Hradecký venkov o.p.s. Zahrnuje území 63 obcí ležících západně až severozápadně od krajského města Hradce Králové. Sídlo MAS je v Nechanicích.

Společnost vznikla za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, jejichž cílem je rozvoj regionu Hradecký venkov (dostupné z www.hradeckyvenkov.cz).

4.1.1 Obec Dobřenice

Obrázek 4 :Znak obce Dobřenice

Dobřenice leží asi 15 km jihozápadně od krajského města Hradce Králové, v nadmořské výšce 267 m.n.m. V současnosti má obec 572 obyvatel a to 288 žen a 284 mužů (data ČSÚ, 2018). Celková rozloha je 7,44 km². Dobřenice jsou složeny z hlavní části, Kuklínek a Benátek. Hlavní část se nachází podél silnice, která vede z Přelouče do Nechanic. Úsek Kuklíanky se rozkládá od sportovního stadionu. Po pozemkové reformě v roce 1929 vznikla u nádraží kolonie rodinných domků nazvaná Benátky, kterou protéká Třesický potok.

Občanům v Dobřenicích je k dispozici velmi kvalitní nabídka služeb. V obci se nachází mateřská škola (jejíž kapacita 28 míst je zcela naplněna), k mateřské škole náleží jídelna, ve které se mohou stravovat i místní obyvatelé. Další vzdělávací institucí v Dobřenicích je základní škola, která ale od roku 2010 již nefunguje z důvodu nedostatečného počtu žáků. Místní děti mohou však navštěvovat Základní školu v Osicích, která je nejbližší od obce. Zdravotnické služby zde poskytuje praktický a zubní lékař. V obci se nachází také lékárna. Dopravu zajišťuje vlakové a autobusové spojení, dálnice D11 na Prahu. Podstatná část vlakového nádraží zasahuje do sousedního katastrálního území obce Syrovátka. V obci je také pošta. V budově obecního úřadu je umístěna knihovna, kde je k dispozici na 6000 knih a přístup na internet. Dále je v současné době v provozu prodejna se smíšeným zbožím, večerka a hostinec, který je místem k pořádání téměř veškerých kulturních akcí, které nejčastěji organizuje SDH Dobřenice ve spolupráci s obecním úřadem. K takovým akcím patří například maškarní ples, mikulášská besídka, společenský ples. Ve volném čase je využíváno fotbalové hřiště, kromě turnajů v kopané se na hřišti konají i různé akce, a to hlavně pro děti, např. drakiáda, rozloučení s prázdninami, ale také zde proběhla oslava 110 let od založení SDH Dobřenice. Občanům je dále k dispozici dětské hřiště a nově vybudované workoutové hřiště, také tenisové kurty, jízdárna a cyklisté mohou využívat i cyklostezku, která propojuje okolní vesnice.

Další nedílnou součástí obce jsou památky, k nejvýznamnějším patří kostel sv. Klimenta, který je patří k jedněm z nejkrásnějších kostelů ve východních Čechách. V kostele se pořádají varhanní koncerty, a to i v době adventu.

Dále se v obci nachází zámek a zámecký park. V současné době je zámek kompletně zrekonstruován a poskytuje místo pro konání svateb, oslav a firemních akcí. K zámku náleží 25 hektarový anglický park, který je co do rozlohy největší na území okresu Hradec Králové. V areálu zámku nalezneme také jízdárnu. Mezi Dobřenicemi a Rohoznicí leží pseudogotický lovecký zámeček vybudovaný v roce 1880. Zámeček se nalézá v lese u Klechtáveckého rybníka, lidově zvaného jako Špalák. Od roku 1945 je letohrádek zcela opuštěn a chátrá.

Historie obce

Dnes se nedá s přesností určit dobu vzniku, nejstarší zmínku však o Dobřenicích uvádí Václav Hájek z Libočan v *Kronice české*: „*Léta 780. Dobromír, bratr Býduov, jenž byl také syn Slavimiluv, pána Kouřimského, dlauhý čas po svém bratru teskliv sa ,vzav od otce odpuštění, za ním se k východu obrátil maje s sebou mnoho čeledi a veliká stáda krav a voluov i jiných nábytkuov. Skrze husté lesy za svými vůdci se bera, přišel až k Bydžovu. Tu jeho bratr vyšel proti němu, jej vítaje, dal mu políbení. A tu spolu několik dní pobývše Býd ukázal Dobromírovi hojnější pastvu a úrodnější zemi. Posadivše se pak u jedné studnice, píti sobě z ní podati kázali a hned toho dne tu Dobromírovi dvůr prostranný založen, kterýž od něho nazván Dobronice aneb Dobřenice.* (Hájek, 1918, s. 201).

Václav Hájek z Libočan dále zmiňuje, že původní dřevěný kostel v Dobřenicích byl založen samotným věrozvěstem Metodějem. K tomuto mínění Hájka vedly klimentské kostelíky lemující zemskou stezku z Velehradu do Prahy: Osvětimany, Litomyšl, Hradec Králové, Dobřenice, Sadská, Levý Hradec a několik dalších v Praze. Dobřenice byly tedy dle Václava Hájka z Libočan založeny roku 780, synem kouřimského knížete Slavimila, Dobromírem. Nicméně tento údaj není zcela věrohodný, jelikož je zde veliká časová propast mezi rokem 780 a 1336, kdy se objevuje první písemná zmínka o této osadě. Během likvidace starého gotického kostela v Dobřenicích v roce 1739 byla nalezena listina, dokládající vysvěcení kostela biskupem Danielem a to roku 1336. Listina byla uchována v archivu místního zámku, ale bohužel byla při selských bouřích v roce 1775 ztracena a pravděpodobně zničena. Další údaje jsou ve spojitosti s významným šlechtickým rodem Dobřenských z Dobřenic, kteří byli majitelé zdejší tvrze (od roku 1339). V roce 1693 byla tvrz přestavěna na zámek (Málek, 1996, s. 15–16).

4.1.2 Obec Syrovátka

Obrázek 5 :Znak obce Syrovátka

Obec Syrovátka o rozloze 1,83 km² se nachází v Královéhradeckém kraji asi 13 km od Hradce Králové, s nadmořskou výškou 257 m.n.m. Sousedícími obcemi jsou Roudnice, Lhota pod Libčany, Trávník, Osičky a Dobřenice. Dle statistických údajů má obec k 1.1.2018 celkem 421 obyvatel, z toho 198 žen a 223 mužů. Obcí protéká Třesický potok.

V Syrovátce se nachází sportovní areál, ve kterém je k dispozici fotbalové hřiště, v zimě plocha na bruslení a dále dětské hřiště. Na fotbalovém hřišti probíhají nejen turnaje ve fotbale, ale spolky zde připravují akce pro děti i pro dospělé. Akce pořádané se na hřišti jsou např. čarodějnice, dětský den, drakiáda a turnaj starých gard s večerní zábavou. V obci je knihovna, která se nachází v budově obecního úřadu, kde je možnost využít i připojení k internetu. Obec v minulém roce uspořádala oslavu ke 100.výročí vzniku Československa a při té příležitosti byla v obecním úřadě připravena výstava historických faksimilií a dobových fotografií, které zapůjčili i občané Syrovátky. Služby v obci poskytuje pouze prodejna smíšeného zboží. Vzdělávací, zdravotnické služby a pošta se nacházejí v sousední obci Dobřenice. Co se týká dopravní obslužnosti tu zde zajišťuje autobusová a vlaková doprava. Autobusem se obyvatelé dostanou do Hradce Králové, Pardubic a Přelouče. Obcí protíná cyklotrasa Pardubice – Hrádek u Nechanic, u nádraží se spojuje s cyklotrasou Plačice – Dobřenice. Cyklisté se mohou také zúčastnit již tradičního výletu „Na kolech Mikroregionem Urbanická brázda“.

Mezi kulturní památky patří socha sv. Kříže, zvonička církve Československé, památník obětem 1. světové války a původní objekty průmyslového areálu cukrovaru. Cukrovar byl postaven v roce 1850, kdy se začala zpracovávat cukrová řepa. Po několik krizích zůstala v provozu jen výroba ovocných šťáv a v současnosti cukrovar již řadu let nefunguje a chátrá.

Historie obce

První písemná zmínka o tvrzi je datována k roku 1339. Kdy Svech ze Syrovátky byl jako svědek u podepisování prodejní smlouvy vsi Ždánice opatovickému klášteru. Písemná zmínka však neznamena datum vzniku obce, ale pouze dokládá její existenci. Tuto domněnku dokládá fakt, že krajina v obci byla poměrně hustě osídlena již v 11. století. Okolo 15.století získal vesnici rytířský rod Dobřenských z Dobřenic, ti si jej předávali v rámci rodu, až do roku 1482, kdy toto věno přes protesty pozůstalých připadlo králi Vladislavu Jagellonskému, který tento majetek předal Janovi z Onšova. K tomuto datu došlo k rozdělení Syrovátky na dvě části. V 2.pol.16.stol. sjednotil obě části Jan VIII.Dobřenský. V roce 1701 koupil statky Perchtold z Valdštejna a ten je roku 1730 prodal Emanuelu Jestříbskému z Rýzmburka.

Příčinou častého střídání majitelů je fakt, že Syrovátka byla zbožím nevalné hodnoty. V roce 1846 odkoupil Syrovátku Michal Václav Dobřenský z Dobřenic, majitel statku v Dobřenicích, který nechal ke statkům postavit v letech 1848-1850 cukrovar. Ten obec ovlivnil na více než 140 let, kdy obec ztratila zemědělský charakter a stala se významným průmyslovým místem okresu. Následně byla Syrovátka po finančních potížích majitele opět prodána a v roce 1862 ji odkoupil Karel Daniel Weinrich, který zveleboval jak obec, tak cukrovar zaváděním moderních metod.

Významná událost nastala roku 1873, kdy probíhala výstavba železniční tratě Praha-Hradec Králové a tím mohlo chudé obyvatelstvo hledat pracovní příležitosti i mimo cukrovar a dobřenský velkostatek (Málek, 1999).

4.2 Demografická struktura obcí

Pro komparaci zvolených obcí je důležitým ukazatelem počet obyvatel a jeho vývoj.

4.2.1 Vývoj počtu obyvatel

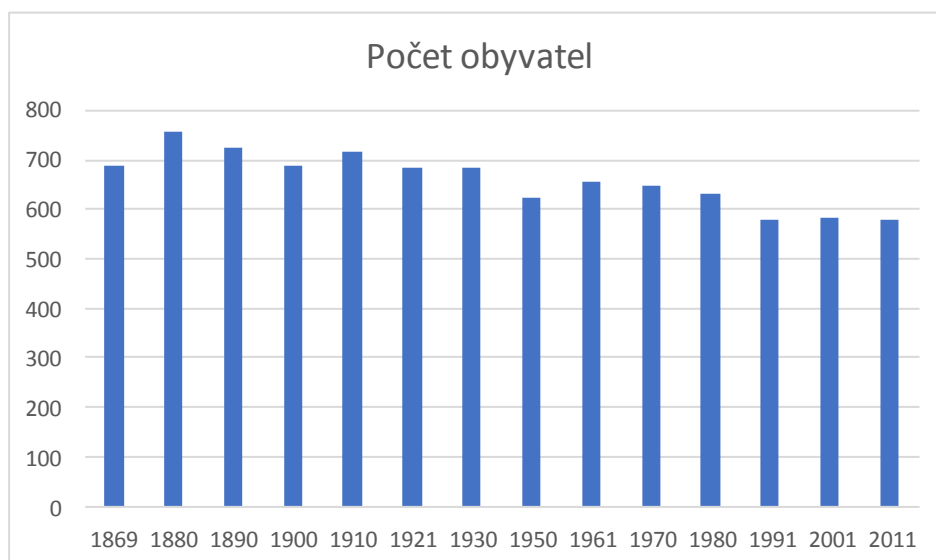
Český statistický úřad poskytuje veřejnosti data o počtu obyvatel v obcích a to k 1.lednu daného roku, rovnající se stavu k 31.12. roku předešlého. Tato instituce je oprávněna poskytovat statistické údaje ve smyslu § 18 odst. 1 písm. b) a c) zákona o statistické službě.

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel v Dobřenicích v letech 1869-2011

Rok	Počet obyvatel
1869	689
1880	756
1890	724
1900	689
1910	717
1921	685
1930	683
1950	625
1961	658
1970	649
1980	631
1991	581
2001	584
2011	579

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.czso.cz

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Dobřenicích v letech 1869- 2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.czso.cz

Tabulka 4: Počet obyvatel a průměrný věk v Dobřenicích v letech 2014-2018

Rok	Celkem	Muži	Ženy	Průměrný věk
2014	568	287	281	41,8
2015	571	288	283	42,1
2016	581	291	290	41,9
2017	579	289	290	42,2
2018	572	284	288	42,1

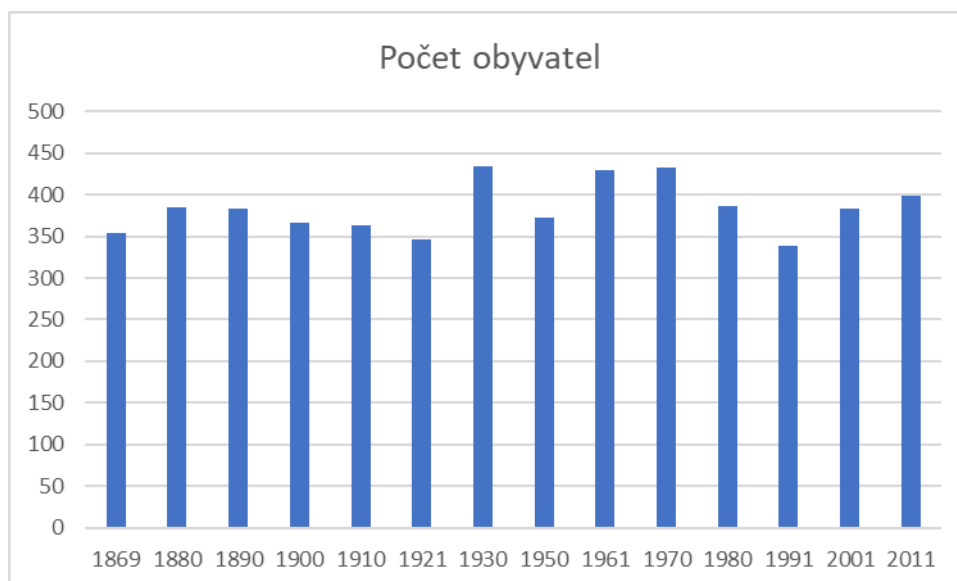
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.czso.cz

Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v Syrovátce v letech 1869-2011

Rok	Počet obyvatel
1869	354
1880	385
1890	384
1900	366
1910	364
1921	346
1930	434
1950	372
1961	429
1970	432
1980	387
1991	339
2001	383
2011	399

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.czso.cz

Graf 2: Vývoj počtu obyvatel v Syrovátce v letech 1869-2011

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.czso.cz

Tabulka 6: Počet obyvatel a průměrný věk v Syrovátce v letech 2014-2018

Rok	Celkem	Muži	Ženy	Průměrný věk
2014	416	219	197	40,4
2015	419	219	200	40,4
2016	410	217	193	40,9
2017	422	223	199	41
2018	421	223	198	41,2

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.czso.cz

4.2.2 Shrnutí demografické struktury

Ze zobrazených tabulek lze vyčíst, že obě porovnávané obce mají poměrně stabilní počet obyvatel bez výrazných odchylek v nárůstu nebo úbytku.

Výše uvedené tabulky dokládají, že nejvíce obyvatel bylo na území obce Dobřenice v roce 1880. V obci Syrovátka je za poslední roky patrný mírný nárůst obyvatel, ke kterému přispěl fakt, že zde došlo k prodeji obecních pozemků, a tedy k výstavbě rodinných domů a přistěhování nových obyvatel.

Ani průměrný věk se nijak znatelně nezměnil. V letech 2014-2018 se v obci Dobřenice pohyboval kolem 42 let a v obci Syrovátka kolem 41 let.

4.3 Socioekonomické ukazatele

K porovnání obcí nám mohou posloužit i údaje týkající se vzdělání a zaměstnanosti. Data nám poskytuje celorepublikové sčítání obyvatelstva v roce 2011.

4.3.1 Vzdělání a zaměstnanost

V tabulkách znázorňujících strukturu obyvatel podle stupně dosaženého vzdělání můžeme vyčíst, že největší zastoupení má v obou obcích obyvatelstvo se středním odborným bez maturity a vyučení. Následuje skupina občanů, kteří mají úplné střední vzdělání s maturitou. Obě obce mají také téměř shodné počty obyvatel s vysokoškolským vzděláním.

Co se týká zaměstnanosti, tak v Dobřenicích působí řada drobných živnostníků, poskytující obyvatelům pracovní místa. K větším zaměstnavatelům patří firma VETRO – PLUS a.s. s 80 zaměstnanci a Damco Czech Republic, s.r.o., kde je zaměstnáno celkem 40 zaměstnanců. Občané mohou vzhledem k blízkosti dálnice D11, dojíždět za prací nejen do Hradec Králové, Pardubic nebo Chlumce nad Cidlinou, ale také do Prahy.

Obec Syrovátka nenabízí žádná pracovní místa, jelikož zde nejsou žádné podnikatelské subjekty, které by obyvatelům poskytly pracovní místa. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo je nejčastěji zaměstnáno v nedalekých krajských městech, a to v Hradci Králové nebo Pardubicích. Občané Syrovátky se nemusí spoléhat pouze na vlastní dopravní prostředky, ale mohou se do zaměstnání přepravovat vlakovou či autobusovou dopravou.

Tabulka 7: Obyvatelstvo Dobřenic podle stupně vzdělání

Obyvatelstvo 15leté a starší		488
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání, základní vč.neukončeného	87
	vyučení a střední odborné bez maturity	191
	úplně střední s maturitou	137
	vyšší odborné a nástavbové	13
	vysokoškolské	37
	nezjištěné vzdělání	21

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.risy.cz

Tabulka 8: Obyvatelstvo Dobřenic podle ekonomické aktivity

Ekonomicky aktivní celkem		278
v tom	zaměstnaní celkem	257
	nezaměstnaní celkem	21

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.risy.cz

Tabulka 9: Obyvatelstvo Syrovátky podle stupně vzdělání

Obyvatelstvo 15leté a starší		340
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání, základní vč.neukončeného	57
	vyučení a střední odborné bez maturity	149
	úplně střední s maturitou	92
	vyšší odborné a nástavbové	9
	vysokoškolské	16
	nezjištěné vzdělání	17

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.risy.cz

Tabulka 10: Obyvatelstvo Syrovátky podle ekonomické aktivity

Ekonomicky aktivní celkem		200
v tom	zaměstnaní celkem	187
	nezaměstnaní celkem	13

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.risy.cz

4.4 Samospráva vybraných obcí

4.4.1 Starosta a zastupitelstvo obce Dobřenice

Obecní zastupitelstvo se schází každé dva měsíce na obecním úřadě a schůze jsou veřejné. Pracovní jednání zastupitelů probíhají každý týden. V Dobřenicích je starostou již třetí volební období Vladimír Gabriel, kandidující za nezávislé kandidáty. Místostarosta Pavel Liška je ve funkci první volební období (Rozhovor č.1-2).

V současné době je obec řízena sedmičlenným zastupitelstvem, v čele se starostou Vladimírem Gabrielem a místostarostou Pavlem Liškou. Další zastupitelé jsou předsedkyně finančního výboru a členka kontrolního výboru Věra Dobřenská, předsedkyně kontrolního výboru Bedřiška Josefová, předsedkyně kulturního výboru a členka kontrolního výboru Vlasta Sagaeová, člen finančního a kulturního výboru František Dolejší a člen finančního výboru Petr Voborník. Kulturní výbor dále tvoří Jindřiška Špalková, která je na obecním úřadě zaměstnána jako administrativní pracovnice (dostupné z www.dobrenice.cz).

4.4.2 Starosta a zastupitelstvo obce Syrovátka

Veřejné schůze zastupitelstva probíhají na obecním úřadě každé dva měsíce a každý týden je pracovní jednání. Již třetí volební období vykonává funkci starosty Jaroslav Žalský, který kandiduje za nezávislé stejně tak místostarosta Aleš Saidl, který je ve funkci první volební období (Rozhovor č.5).

Obec má sedmičlenné zastupitelstvo, v čele se starostou Jaroslavem Žalským a místostarostou Alešem Saidlem. Dále je v zastupitelstvu předsedkyně finančního výboru Jana Marečková, členka finančního výboru Alena Kakrdová, předseda kontrolního výboru Petr Richter, člen kontrolního výboru Lukáš Smejkal a zastupitel Hynek Souček. Finanční výbor ještě tvoří Božena Dušková a kontrolní výbor Pavel Rajmont, tito členové výboru jsou bývalí členové zastupitelstva obce (dostupné z www.syrovatka.cz).

4.4.3 Komunální volby

Pro analýzu byly zmapovány výsledky voleb v obcích Dobřenice a Sirovátka od roku 1990 až do roku 2018.

Dobřenice

Tabulka 11: Výsledky voleb v obci Dobřenice v letech 1990-2018

Rok	Počet členů zastupitelstva	Zapsaní voliči	Vydané obálky	Volební účast	Odevzdané obálky
1990	11	418	361	86,36	360
1994	9	424	293	69,10	293
1998	9	464	276	59,48	276
2002	9	463	274	59,18	274
2006	9	473	274	57,93	274
2010	9	472	186	39,41	186
2014	7	479	186	38,83	184
2018	7	457	236	51,64	236

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.volby.cz

Tabulka 12: Kandidátní listina v obci Dobřenice v roce 2018

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
PAVLA SVATOŠOVÁ	69	5,59	1	0
Jan Veselý	92	7,45	1	0
Za další rozvoj Dobřenic	1074	86,96	7	7

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z www.volby.cz

Tabulka 13: Zvolení zastupitelé v obci Dobřenice v roce 2018

Kandidátní listina	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Hlasy
Za další rozvoj Dobřenic	Gabriel Vladimír	53	BEZPP	195
Za další rozvoj Dobřenic	Dobřenská Věra	54	BEZPP	154
Za další rozvoj Dobřenic	Dolejší František	44	BEZPP	153
Za další rozvoj Dobřenic	Josefová Bedřiška	60	BEZPP	141
Za další rozvoj Dobřenic	Liška Pavel	56	BEZPP	160
Za další rozvoj Dobřenic	Sagaeová Vlasta	57	BEZPP	126
Za další rozvoj Dobřenic	Voborník Petr	45	BEZPP	145

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z www.volby.cz

Syrovátka

Tabulka 14: Výsledky voleb v obci Syrovátka v letech 1990-2018

Rok	Počet členů zastupitelstva	Zapsaní voliči	Vydané obálky	Volební účast	Odevzdané obálky
1990	9	243	213	87,65	213
1994	7	285	222	77,89	222
1998	7	297	161	54,21	161
2002	7	293	155	52,90	155
2006	7	323	158	48,92	158
2010	7	338	224	66,27	224
2014	7	355	230	64,79	230
2018	7	342	209	61,11	209

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z www.volby.cz

Tabulka 15: Kandidátní listina v obci Syrovátka v roce 2018

Kandidátní listina	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	absolutní	v %		
Pro obec	358	30,81	7	2
Pavel Košťál	94	8,09	1	0
Obec pro všechny	710	61,10	9	5

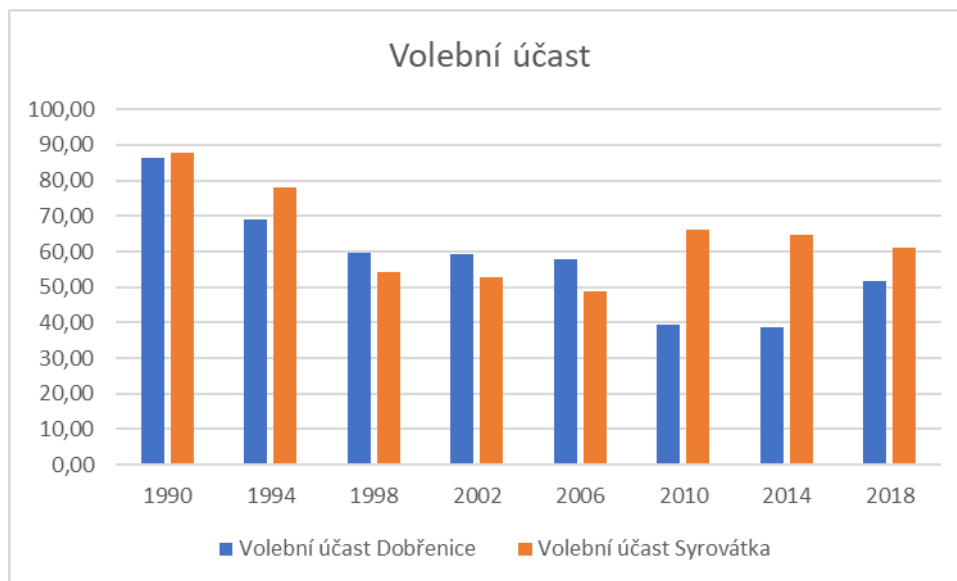
Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z www.volby.cz

Tabulka 16: Zvolení zastupitelé v obci Syrovátka v roce 2018

Kandidátní listina	Kandidát	Věk	Politická příslušnost	Hlasy
Pro obec	Ing. Richter Petr	55	BEZPP	69
Pro obec	Ing. Smejkal Lukáš	34	BEZPP	59
Obec pro všechny	Saidl Aleš	49	BEZPP	118
Obec pro všechny	Souček Hynek	52	BEZPP	101
Obec pro všechny	Kakrdová Alena	56	BEZPP	99
Obec pro všechny	Žalský Jaroslav	54	BEZPP	90
Obec pro všechny	Ing. arch. Marečková Jana	57	BEZPP	87

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z www.volby.cz

Graf 3: Volební účast v obci Dobřenice a Syrovátka v letech 1990-2018

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z www.volby.cz

Graf č. 3 zachycuje vývoj volební účasti v komparovaných obcích. Z grafu vyplívá, že nejvyšší volební účast voličů byla v letech 1990 a 1994. Hlavním důvodem bylo vrácení svobodného volebního práva po roce 1989. Vysoká volební účast byla totožná po celé České republice.

V obci Dobřenice kandidovala za celé období pouze jedna politická strana, a to Komunistická strana Čech a Moravy v roce 1990. Ve volebních obdobích v letech 1994 až 2018 byli již všichni bez politické příslušnosti a nekandidovala žádná politická strana.

V obci Syrovátka nekandidovala po všechna volební období žádná politická strana. Pouze v roce 2010 byl zvolen jeden kandidát s politickou příslušností – politická strana ČSSD. Což bylo za všechna volební období (1990-2018) pouze jednou, jinak jde vždy o kandidáty bez politické příslušnosti.

Co se týká roku 2018, tak v obci Dobřenice vznikla jen jedna kandidátní listina s názvem Za další rozvoj Dobřenic. V obci Syrovátka se voleb zúčastnily dvě kandidátní listiny, a to Pro obec a Obec pro všechny. V obou porovnávaných obcích neprobíhají žádné politické boje ani se netvoří žádné koalice. Všichni zvolení zastupitelé byli bez politické příslušnosti, jak je tomu nejčastěji v komunálních volbách na vesnicích.

4.5 Rozpočet obcí

Tato kapitola se zabývá rozpočtem komparovaných obcí. Údaje o hospodaření byly získány z materiálů poskytnutých obcí Dobřenice a obcí Syrovátka a také z veřejného informačního portálu MONITOR, Ministerstva financí ČR.

Dobřenice

Tabulka 17: Hospodaření obce Dobřenice v letech 2013-2018 (v Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (do 30.9.)
Příjmy	7 666 893	8 052 451	8 000 585	8 738 895	10 075 799	7 483 164
Výdaje	6 464 068	7 494 851	6 217 043	6 852 702	6 478 036	6 100 008
Saldo	1 202 824	557 600	1 783 543	1 886 193	3 597 763	1 383 157

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z monitor.statnipokladna.cz

Tabulka 18: Příjmy obce Dobřenice v letech 2013-2018 (v Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (do 30.9.)
Daňové příjmy	6 447 002	6 679 910	6 881 669	7 497 882	8 351 900	6 397 265
Nedaňové příjmy	995 274	882 940	1 016 416	1 054 194	1 046 969	841 487
Kapitálové příjmy	29 100	0	0	0	100 000	5 850
Dotace	195 517	489 600	102 500	186 819	576 931	238 562
Celkem	7 666 893	8 052 451	8 000 585	8 738 895	10 075 799	7 483 164

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z monitor.statnipokladna.cz

Tabulka 19: Výdaje obce Dobřenice v letech 2013-2018 (v Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (do 30.9.)
Služby pro obyvatelstvo	2 587 479	2 685 820	2 773 497	3 053 915	2 541 503	2 979 760
Všeobecná veřejná správa a služby	2 415 299	2 481 221	2 573 115	3 000 436	2 790 823	2 327 971
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	1 407 497	2 248 408	806 336	745 759	1 011 295	639 284
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	3 918	0	10 199	6 281	25 547	121 480
Bezpečnost státu a právní ochrana	49 876	79 402	53 896	46 310	103 868	31 513
Sociální věci a politika zaměstnanosti	0	0	0	0	5 000	0
Celkem	6 464 068	7 494 851	6 217 043	6 852 702	6 478 036	6 100 008

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z monitor.statnipokladna.cz

Z výše uvedených tabulek je patrné, že v obci Dobřenice je v roce 2017 nárůst v příjmech až o více jak milión korun, jelikož došlo k zvýšení daňových příjmů oproti předešlým rokům a také obec získala dotaci na vytvoření územního plánu v hodnotě 300 000 Kč. Mezi další významné dotace, které obec Dobřenice získala byla dotace na rekonstrukci mateřské školy v roce 2014. Hodnota získané dotace byla 315 000 Kč a obec na to poskytla také finance ze svého rozpočtu v částce 315 750 Kč.

V pozorovaném období můžeme sledovat stabilní výši nedaňových příjmů. Jde o příjem např. z pronájmu pozemků, nájemného z bytů, nájemné z nebytových prostor. Nejnižší položkou v oblasti příjmů jsou kapitálové příjmy, které mají zanedbatelný podíl na obecním financování. Výdaje se během sledovaného období pohybovaly v rozmezí od 6 100 008 – 7 494 851 Kč.

Syrovátka

Tabulka 20: Hospodaření obce Syrovátka v letech 2013-2018 (v Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (do 30.9.)
Příjmy	5 373 919	4 913 586	7 388 504	8 541 267	8 672 593	6 984 951
Výdaje	2 864 317	3 566 670	5 301 149	3 902 396	3 526 469	3 831 261
Saldo	2 509 602	1 346 916	2 087 355	4 638 871	5 146 123	3 153 691

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z monitor.statnipokladna.cz

Tabulka 21: Příjmy obce Syrovátka letech 2013-2018 (v Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (do 30.9.)
Daňové příjmy	3 875 656	4 059 642	4 206 573	4 781 466	5 527 429	4 491 317
Nedaňové příjmy	581 918	536 123	541 057	1 117 278	611 290	477 438
Kapitálové příjmy	286 140	9 645	1 173 760	1 952 100	2 322 500	630 000
Dotace	630 205	308 176	1 467 114	690 422	211 374	1 386 196
Celkem	5 373 919	4 913 586	7 388 504	8 541 267	8 672 593	6 984 951

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z monitor.statnipokladna.cz

Tabulka 22: Výdaje obce Syrovátka v letech 2013-2018 (v Kč)

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (do 30.9.)
Služby pro obyvatele	1 033 449	1 071 611	3 326 253	1 996 020	977 207	2 068 172
Všeobecná veřejná správa a služby	1 225 166	1 114 329	1 318 459	1 414 948	1 977 276	1 499 090
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	569 503	1 345 731	620 937	456 428	536 986	228 998
Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství	1 200	0	0	0	0	0
Bezpečnost státu a právní ochrana	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Celkem	2 864 317	3 566 670	5 301 149	3 902 396	3 526 469	3 831 261

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z monitor.statnipokladna.cz

V obci Syrovátka je od roku 2015 zřejmý nárůst příjmů a to o 2,5 milionů korun, vzhledem k nárůstu především kapitálových příjmů. V roce 2015 se obci podařilo prodat obecní pozemky v hodnotě 1 136 760 Kč (i v letech 2016 a 2017 došlo k prodejmům pozemků).

V témže roce obec získala dotaci na zateplení obecního úřadu ve výši 1 220 000 Kč. Mezi další čerpané dotace byl projekt „Protihluková bariéra“ (2018), kde šlo o výsadbu zeleně u železničního přejezdu. Dotace byla ve výši 262 000 Kč z Národního programu ochrany životního prostředí a zbytek tj. 66 400 Kč financovala obec ze svého rozpočtu. Ještě tímto rokem byla další investice, a to oprava pomníku padlých a oprava zvoničky, hrazena z vlastního rozpočtu obce v částce 67 800 Kč a zbytek tj. 158 000 Kč čerpána z dotace. V roce 2018 obec získala dotaci v hodnotě 1 200 000 Kč na výstavbu „Multifunkčního hřiště“, jehož výstavba by měla začít letos. Výdaje obce Syrovátka jsou v posledních šesti letech v rozmezí 2 864 317 – 5 301 149 Kč.

Z výše uvedených tabulek je patrné, že je hospodaření v obou obcích velmi dobré, jelikož obce ve sledovaných obdobích vždy hospodařily s rozpočtovým přebytkem. Daňové příjmy jsou nejdůležitější položkou v příjmech obou obcí. Obce využívají také často možnosti čerpat dotace. Finance jsou využívány nejvíce do zvelebení obce, tak aby docházelo k jejímu rozvoji.

4.6 Místní politické mechanismy obce Dobřenice

Tato kapitola je vytvořena na základě dat, získaných dotazováním aktérů místního politického dění. Rozhovory byly vedeny nejen se starosty a dalšími představiteli porovnávaných obcí, ale také se zástupci místních spolků a sdružení.

4.6.1 Kandidatura

Na otázku: „Jak jste se dostal(a) k práci v samosprávě“ odpověděli všichni zastupitelé shodně, že byli osloveni členem stávajícího zastupitelstva. Starosta Vladimír Gabriel působí v zastupitelstvu již 8 let, místostarosta Pavel Liška je v zastupitelstvu pátým rokem a ve funkci místostarosty tři měsíce, od voleb, které proběhly v roce 2018. Předsedkyně kulturního výboru a členka kontrolního výboru Vlasta Sagaeová působí v zastupitelstvu třetí volební období (Rozhovory č. 1–3).

4.6.2 Sestavování kandidátních listin

Dle starosty je sestavení kandidátní listiny celkem snadné, kdy ostatní členové zastupitelstva mají takový názor, že není tolik zájem občanů se zapojit. Pořadí konkrétního kandidáta na listině je podle abecedy (Rozhovory č. 1–3).

4.6.3 Rozhodování

S nápady na investice nejčastěji přicházejí podle starosty zastupitelé. Místostarosta má takový názor, že přímo občané a zastupitelka, že impuls k investicím dává ten, koho to zrovna napadne. V zastupitelstvu se poté řeší, zda je to reálné.

Co se týká otázky k sestavování rozpočtu, tak základní údaje vytvoří účetní spolu se starostou a poté je předložen finančnímu výboru ke schválení.

Rozvojové návrhy se prosazují celkem snadno, ale musí to dávat smysl a také záleží na finanční náročnosti. Zastupitelka odpověděla: „*Pokud je to rozumný návrh, tak se zapracuje do dalšího roku.*“

Všichni zastupitelé se shodli, že na zasedání bývají nejčastěji polemiky týkající se financí (Rozhovory č. 1–3).

4.6.4 Pracovní jednání

Před každou veřejnou schůzí probíhají v obci i pracovní jednání, a to každé pondělí na obecním úřadě. Tato jednání nejsou povinná, ale téměř vždy se zastupitelé sejdou v plném počtu. Starosta ještě dodává: „*Předem upozorňuji na to, jaká témata se budou řešit, např. rozpočet obce apod., tak ať o tom doma popřemýšlí.*“ (Rozhovory č. 1–3).

4.6.5 Finance

Na otázku hodnotící finanční situaci obce odpověděli všichni dotázaní shodně, že je dobrá. Místostarosta ještě uvedl: „*Dobrá finanční situace je v obci díky panu starostovi a paní účetní, Lence Kubicové.*“

Obec je financována především daňovými příjmy. Starosta k otázce týkající se dotací řekl: „*Dotace jsou milé, ale žijeme z daní. Naše obec čerpala z krajských dotací, a to na opravu obecního úřadu a mateřské školy. Ze státních je to vytvoření územního plánu, ale zde je to nejisté. Nejspíše nám ji vezmou. A změnil bych lidi na ministerstvu, jelikož je to především o protekci. Na všechno je hora papírů, mám pocit, že papír je nejdůležitější.*“ Místostarosta by zjednodušil celý proces získání dotací (Rozhovory č. 1–3).

4.6.6 Rozpočtové určení daní

Na problematiku rozpočtového určení daní má starosta takový názor, že je současný systém nespravedlivý a diskriminující, vhodný spíše pro větší obce. Přidal by finance v RUD. S tímto názorem se ztotožňuje i zastupitelka Sagaeová. Místostarosta ještě dodává: „*Je zde určité zlepšení oproti minulosti, ale dal bych více peněz malým obcím.*“ (Rozhovory č. 1–3).

4.6.7 Místní spolky a sdružení

„*V obci máme dva spolky, a to SDH Dobřenice a AFK Dobřenice z.s. Spolupráce s hasiči je oboustranně perfektní.*“ odpověděl starosta na otázku spolupráce s místními spolky a sdruženími. Sbor dobrovolných hasičů Dobřenice pořádá také hasičský ples a zajišťují svoz nebezpečného odpadu. Obec hasičům pomáhá finančně, pokud mají větší požadavky na finance, musí je obci zdůvodnit. Starosta dodává: „*S fotbalisty je to tak, že my je sponzorujeme, ale oni pro obec nic neudělají. Peníze ano, práce ne.*“ Fotbalisté pořádají v obci společenský ples (Rozhovory č. 1–3).

Otázka byla položena také starostovi SDH Dobřenice, Zdeňku Málkovi, který odpověděl: „*Téměř veškeré akce, které se v obci konají, organizujeme my. Jsou to hlavně akce pro děti, jako je rozloučení s prázdninami, mikulášská besídka, dětský den, rozsvěcení vánočního stromku aj. V průběhu roku se aktivně podílíme na brigádách pro obec, např. řezání stromů, čištění kanálů. Od obce máme především finanční podporu, a to se týká i vybavení hasičárny. Spolupráce je tedy dobrá.*“ (Rozhovory č. 4).

4.6.8 Spolupráce obcí

Obec je součástí Mikroregionu Urbanická brázda a MAS Hradecký venkov o.p.s., kdy spolupracuje na řadě různých projektů. V tuto chvíli například na realizaci chodníku spojující obě části Dobřenic, jak Dobřenice I., tak Dobřenice II. (část Benátky). „*Spolupráci hodnotím za jedna.*“ uvádí starosta (Rozhovory č. 1–3).

4.7 Místní politické mechanismy obce Syrovátka

4.7.1 Kandidatura

K práci v samosprávě a ke kandidatuře na starostu se dostal starosta tak, že za ním přišel soused s nabídkou vytvořit protikandidátku, kdy bylo dvanáct let stejné zastupitelstvo. Ve funkci starosty je 8 let, tedy třetí volební období.

Podobně odpověděl i zastupitel, který je v zastupitelstvu od podzimu 2018: „*V současné době jsem nechtěl ještě kandidovat, jelikož mám malé děti. Byl jsem však osloven, že bych mohl s nimi kandidovat. Já jsem s tímto po zavedení do problému souhlasil. Následně jsem byl zvolen ve volbách a danou funkci zastupitele jsem přijal.*“ A ještě dodává: „*Vždy mě zajímala činnost týkající se obce, kde žiji. Není mi to úplně jedno, co se tam děje. Chtěl jsem být prospěšný a zařadit se mezi lidi, kteří dělají i něco pro druhé. Již před více než pěti lety, když jsem se přistěhoval do Syrovátky, tak jsem měl v hlavě myšlenku, že bych jednou časem mohl kandidovat do zastupitelstva. Občasně jsem chodil na veřejné zasedání, abych zjistil skutečnosti, jak to vlastně funguje.*“

Zastupitelka působí v zastupitelstvu od roku 2018, ale v obci organizovala celou řadu kulturních akcí např. výlety do divadla, přednášky na obecním úřadě aj., pod záštitou spolku pro občanské záležitosti, ve kterém je již 15 let. A stejně jako starosta a zastupitel, byla i ona oslovena členem zastupitelstva (Rozhovory č. 5–7).

4.7.2 Sestavování kandidátních listin

Zde se všichni dotazovaní shodli, že sestavit kandidátní listinu není vůbec snadné, jelikož jde o činnost, která je nevděčná a na úkor jiných věcí jako je rodina, práce, koníčky. „*Jsem rád, když se lidi přihlásí sami nebo jsou to bývalí členové zastupitelstva, známá jména nebo prostě osoby, které jsou přínosem pro obec.*“ uvádí starosta.

Pořadí na kandidátní listině je dle společné dohody (Rozhovory č. 5-7).

4.7.3 Rozhodování

Na otázku: „Kdo přichází s nápady na investice v obci?“ odpověděl starosta, že je to jak kdy. On řeší nejčastěji otázky kolem chodníků, silnic, zastupitelé věci týkající zeleně v obci, ale nápady přicházejí i zvenčí. Podle zastupitele i zastupitelky může přijít s nápadem každý, ale je potřeba si ho odůvodnit a je také potřeba do značné míry naplňovat rozvojové záměry předchozího zastupitelstva. I občané dávají různé podněty a zastupitelé poté zjišťují, zda by byl zájem o danou věc, a to třeba formou ankety v obci. „*Jako teď například řešená školka, resp, dětská skupina a její vybudování v obci*“ doplňuje zastupitel.

Rozpočet je sestavován tak, že osnovu vytvoří účetní a ta je předložena zastupitelstvu k dořešení. Zastupitel dodává: „*Rozpočet se sestavuje i na základě předchozích střednědobých plánů (plánů zastupitelstva z předchozích let).*“

Na otázku vztahující se k prosazování rozvojových návrhů v zastupitelstvu odpověděli všichni tak, že povětšinou panuje shoda, ale hodně záleží na daném návrhu, jeho prezentování a na finančních prostředcích obce.

Na zasedání zastupitelstva bývají nejčastěji polemiky k podnětům od občanů. „*Naposledy, když přišla paní zde ze Surovátky, že je potřeba mít v obci školku, příp. dětskou skupinu. Rozdali jsme tedy mezi občany 21 dotazníků na názor k této problematice, vrátily se nám 2.*“ doplňuje starosta (Rozhovory č. 5-7).

4.7.4 Pracovní jednání

V obci probíhá každou středu pracovní jednání a účastní se jich téměř vždy všichni členové zastupitelstva. Pokud se některý z členů zastupitelstva nemůže zúčastnit, tak se omluví. „*Řeší se tam mnoho problémů či nápadů, které se pak nemusí řešit na veřejném zasedání.*“ uvádí zastupitel (Rozhovory č. 5-7).

4.7.5 Finance

Dle slov starosty a zastupitelky je finanční situace výborná. Zastupitel ještě dodává: *„Je to i z toho důvodu, že v obci došlo k prodeji několika stavebních parcel. Dále to je i ovlivněno, tím že v předchozích letech nebyly velké investice, které se očekávají v dohledných letech. O finanční situaci ostatních či podobných obcí zatím tolik nevím, nezajímá mě se o to tolik dopodrobna. Když jsem koukal na některé obce, tak šlo většinou o obce, kde jsou školy, kde jsou i z tohoto důvodu nepoměrně jiné příjmy.“*

Obec je financována hlavně daňovými příjmy, ale využila i možnost čerpat některé dotace: *„Naposledy jsme dostali dotaci na opravu kapličky, zateplení a rekonstrukci obecního úřadu a zázemí pro technického pracovníka obecního úřadu. Dále dotace na multifunkční hřiště, kanalizaci. Hodnotím to tak, že je potřeba vyplnit dost papírů. Většinou to zvládnou vyplnit sám, někdy se poradím.“* doplňuje starosta obce (Rozhovory č. 5-7).

4.7.6 Rozpočtové určení daní

Na otázku týkající se rozpočtového určení daní odpověděli všichni tak, že na to nemají žádný názor a neví, co by v tomto směru změnili (Rozhovory č. 5-7).

4.7.7 Místní spolky a sdružení

Starosta uvedl: *„Spolupráce je výborná. Máme zde tři spolky. Tzv.SPOZ (Spolek pro občanské záležitosti, při OÚ), ten není oficiální. Jedná se o spolek žen, které připravují vánoční výzdobu, zařizují věci kolem rozsvěcení stromku, masopustu, mikuláše apod. Dále organizují zájezd do divadla v Praze. Další spolek je Tělovýchovná jednota Slavoj Syrovátka, který připravuje dětský den, masopust. Potom je zde Myslivecké sdružení Háj Osice, které pomáhá nejčastěji se sázením keřů, přemontování značek nebo organizují drakiádu pro děti.“* Zastupitel ještě dodává: *„Obec pomáhá spolkům hlavně finančně“* (Rozhovory č. 5-7).

Na otázku spolupráce místních spolků a obce odpověděl i předseda TJ Slavoj Syrovátka, z.s., Aleš Saidl: *„Obec nám pomáhá nejvíce finančně. Naše aktivity jsou nejvíce zaměřeny na akce pro děti, jako je dětský den, čarodějnice, drakiáda. Ale také pro dospělé, jde o turnaj starých gard s večerní zábavou. Dále spolupracujeme v oblasti zabezpečení na obecních akcích.“* (Rozhovor č. 8).

4.7.8 Spolupráce obcí

Obec je členem Mikroregionu Urbanická brázda, v kterém je zapojeno celkem dvanáct obcí. Občané Syrovátky se pravidelně účastní společných akcí např. cyklovýletu a setkání seniorů mikroregionu ve Hvozdnici. Společně je vydáván zpravodaj a kalendář. Spolupráce je hodnocena kladně (Rozhovory č. 5-7).

5 Výsledky a diskuse

V této části práce je provedeno porovnání všech zjištěných dat, které nám poskytly rozhovory se starosty a dalšími představiteli porovnávaných obcí, ale také se zástupci místních spolků a sdružení. U obou porovnávaných obcí je možné nalézt shodné rysy, ale jsou zde i jisté rozdílnosti.

Kandidatura

Všichni představitelé porovnávaných obcí se k práci ve samosprávě dostali tak, že byli osloveni členy stávajících zastupitelstev a následně zvoleni. Oba starostové jsou ve funkci shodně třetí volební období (Rozhovory č.1-3 a č.5-7).

Sestavování kandidátní listiny

V obci Dobřenice je podle starosty sestavení kandidátní listiny celkem snadné. Dle členů zastupitelstva není zájem občanů se zapojit do dění v obci. Pořadí konkrétního kandidáta na listině je podle abecedy.

V Syrovátce se všichni dotazovaní shodli, že sestavení kandidátní listiny není vůbec lehké, jelikož se jedná o činnost, která je nevděčná a na úkor soukromého života. Starosta vždy uvítá, když jdou lidé kandidovat ze své vlastní iniciativy nebo když se přihlásí osoby, které budou přínosem pro obec. Pořadí na kandidátní listině je podle společné dohody (Rozhovory č.1-3 a č.5-7).

Rozhodování

V obou porovnávaných obcích se nepotvrdil předpoklad, že by zde měl starosta klíčovou úlohu v rozhodování a že by byl on tím, kdo nejčastěji přichází s impulzy k investicím. Dle starosty Dobřenic jsou iniciátoři těchto návrhů zastupitelé. Místostarosta má takový názor, že s impulzy chodí přímo občané a zastupitelka uvádí, že impuls k investicím dává ten, koho to zrovna napadne. V zastupitelstvu se poté řeší, zda je to realizovatelné s ohledem na finanční možnosti obce. V obci Syrovátka přichází s nápady na investice kdokoliv. Různé podněty dávají i občané a je poté na zastupitelstvu impuls řešit a zjistit, zda by byl v obci o danou věc zájem. Do značné míry je potřeba naplňovat rozvojové záměry předchozího zastupitelstva.

Co se týká otázky sestavování rozpočtu, tak v obci Dobřenice i Syrovátka základní údaje vytvoří účetní a poté je návrh předložen zastupitelstvu k dořešení a schválení.

Rozvojové návrhy se prosazují v obou obcích celkem snadno, hodně záleží na daném návrhu. Pokud návrh dávat smysl a je finančně akceptovatelný, tak se zapracuje do dalšího roku.

Z rozhovoru se starostou a zastupiteli vyplívá, že na zasedání bývají nejčastěji polemiky k otázkám, které se týkají financí. V Syrovátce na zasedání zastupitelstva bývají především polemiky k podnětům od občanů (Rozhovory č.1-3 a č.5-7).

Pracovní jednání

Před každou veřejnou schůzí probíhají v komparovaných obcích i pracovní jednání. Tyto schůze se konají každý týden na obecním úřadě. Pracovní jednání nejsou povinná, ale téměř vždy se zastupitelé sejdou v plném počtu. Starosta Dobřenic předem upozorňuje na to, jaká témata se budou na jednání řešit a ať o tom doma zastupitelé popřemýšlí. Nejčastěji jde o téma rozpočtu obce. V Syrovátce se na pracovních jednání řeší mnoho problémů či nápadů, které se pak nemusí řešit na veřejném zasedání (Rozhovory č.1-3 a č.5-7).

Finance

Na otázku hodnotící finanční situaci obcí odpověděli všichni dotázaní shodně, že je dobrá. Obec Dobřenice je financována především daňovými příjmy, ale čerpala také z krajských dotací, a to na opravu obecního úřadu a mateřské školy. Ze státních dotací šlo o vytvoření územního plánu. Starosta hodnotí možnost získání dotací tak, že by zjednodušil celý proces získání dotací, jelikož je s tím spojeno příliš mnoho administrativy.

V obci Syrovátka je důvodem výborné finanční situace také to, že v obci došlo k prodeji několika stavebních parcel. Dále je to i ovlivněno tím, že v předchozích letech nebyly velké investice, které se očekávají v dohledných letech. Obec je také financována hlavně daňovými příjmy, ale využila i možnosti čerpat některé dotace. Získala dotaci na opravu kapličky, zateplení a rekonstrukci obecního úřadu a zázemí pro technického pracovníka obecního úřadu.

Dále čerpala dotace na multifunkční hřiště a kanalizaci. Starosta Syrovátky většinou zvládne vyplnit žádosti na dotace sám nebo se poradí, ale dodává, že by snížil množství dokumentů, které jsou potřeba k získání dotací (Rozhovory č.1-3 a č.5-7).

Rozpočtové určení daní

Nejvýznamnějším příjmem obcí v České republice představují daňové příjmy, které značně ovlivňují jejich finanční stabilitu. Tvoří zhruba polovinu celkových příjmů obcí. Daňové příjmy jsou tvořeny sdílenými a svěřenými typy daní.

Poslední platná novela zákona o RUD (platná od roku 2013), která modifikuje váhy kritérií a prosazuje nové kritérium počtu žáků mateřských a základních škol obce, s váhou 7 %. Rozlohu obce lze započítat maximálně do výše 10 hektarů na obyvatele, kdy váha kritéria je 3 %, u kritéria prostého počtu obyvatel se váha zvýšila na 10 %, u kritéria přepočteného počtu obyvatel se váha snížila na 80 % (Provazníková, 2015).

Podle starosty obce Dobřenice je současný systém rozpočtového učení daní nespravedlivý a diskriminující, vhodný spíše pro větší obce. S místostarostou se shodli, že by přidali peníze malým obcím. V Syrovátce na otázku týkající se rozpočtového určení daní odpověděli všichni dotázaní tak, že na to nemají žádný názor a neví, co by v tomto směru změnili (Rozhovory č.1-3 a č.5-7).

Místní spolky a sdružení

Místní spolky a sdružení jsou v obou komparovaných obcích velmi přínosné. V obci Dobřenice jsou zastoupeny dva spolky, SDH Dobřenice a AFK Dobřenice z.s. Sbor dobrovolných hasičů pořádá téměř veškeré akce, které se v obci konají. Organizují akce pro děti např. rozloučení s prázdninami, mikulášská besídka, dětský den, rozsvěcení vánočního stromku. Dále zajišťují i svoz nebezpečného odpadu a podílí se na brigádách pro obec. AFK Dobřenice pořádá společenský ples a maškarní ples. Obec tyto spolky podporuje především finančně. Spolupráce je oboustranně přínosná a hodnocena kladně.

Obec Syrovátka má v obci celkem tři spolky: SPOZ, Tělovýchovnou jednotu Slavoj Syrovátka a Myslivecké sdružení Háj Osice. Všechny spolky mají důležité postavení v oblasti kulturního života v obci.

Mají na starosti organizaci a zabezpečení na společenských akcích jako je např. dětský den, masopust, mikuláš, drakiáda, rozsvěcení vánočního stromku a turnaj starých gard s večerní zábavou. Obec spolkům pomáhá hlavně finančně (Rozhovory č. 1-8).

Spolupráce obcí

Obec Dobřenice i Syrovátka je součástí Mikroregionu Urbanická brázda a MAS Hradecký venkov o.p.s., s nimiž obce spolupracují na řadě různých projektů. V Dobřenicích je v tuto chvíli například na realizován chodník spojující obě části Dobřenic, jak Dobřenice I., tak Dobřenice II. (část Benátky). Občané obou obcí se pravidelně účastní i společných akcí, které organizuje Mikroregion Urbanická brázda, např. cyklovýletu, setkání seniorů. Je vydáván také zpravodaj, informující o aktualitách v mikroregionu. Spolupráce je hodnocena oběma starosty velmi kladně (Rozhovory č.1-3 a č.5-7).

6 Závěr

Pro porovnání byly vybrány obce Dobřenice a Syrovátka ležící v Královéhradeckém kraji, v okrese Hradec Králové a přímo spolu sousedí. Společným znakem obcí je to, že jsou členy svazku Mikroregion urbanická brázda a součástí MAS Hradecký venkov. U obou porovnávaných nalezneme řadu shodných znaků, ale také rozdílných.

Občanům v Dobřenicích je k dispozici velmi kvalitní nabídka služeb – mateřská škola, zdravotní středisko, lékárna, pošta, knihovna, dvě prodejny smíšeného zboží, hostinec, fotbalové, dětské a workoutové hřiště, tenisové kurty, jízdárna. Dopravu zajišťuje vlaková a autobusová doprava a také dálnice D11. V obci jsou také významné památky a to, kostel sv. Klimenta, zámek a zámecký park, pseudogotický lovecký zámeček.

Místním obyvatelům obce Syrovátka není k dispozici tak velká nabídka služeb jako je tomu v Dobřenicích, ale za zmínku stojí sportovní areál, kde se nachází fotbalové a dětské hřiště. Služby v obci poskytuje pouze prodejna smíšeného zboží. Vzdělávací, zdravotnické služby a poštu využívají občané v Dobřenicích či v ostatních okolních vesnicích. Dopravní obslužnost zajišťuje vlaková a autobusová doprava. Mezi kulturní památky můžeme zařadit sochu sv. Kříže, zvoničku církve Československé, památník obětím 1.světové války a původní objekty průmyslového areálu cukrovaru.

Co se týká demografické struktury, tak obě porovnávané obce mají stabilní počet obyvatel. V obci Syrovátka je patrný mírný nárůst, vzhledem k výstavbě nových rodinných domů a přistěhování nových obyvatel.

V obou obcích má největší zastoupení obyvatelstvo se středním odborným vzděláním bez maturity a vyučení. Zaměstnanost je vzhledem k působení podnikatelských subjektů mnohem lepší v Dobřenicích, jelikož se v Syrovátce žádné subjekty poskytující pracovní místa nevyskytují. Obě obce se nemusí spoléhat na místní zaměstnavatele, ale mohou být zaměstnání v nedalekých krajských městech – Hradci Králové nebo Pardubicích.

Cílem této diplomové práce bylo zodpovědět výzkumné otázky, zda je starosta ten, který má stěžejní úlohu v rozhodování o věcech týkajících se rozvoje obce a další otázka se vztahuje k místnímu politickému systému, jestli jsou v obou vybraných obcích pouze nezávislí kandidáti. Tento předpoklad se týká i zkoumaných obcí Dobřenic a Syrovátky, které jsou zařazeny do skupiny malých obcí.

V této studii se předpokládá, že by měl starosta klíčovou úlohu v rozhodování neprokázal, jelikož žádný z dotazovaných tuto hypotézu nepotvrdil. Starosta obce Dobřenice udává, že iniciátory těchto návrhů jsou zastupitelé. Podle místostarosty s impulzy přicházejí přímo občané a zastupitelka je toho názoru, že s návrhy přichází kdokoliv. V obci Syrovátka všichni dotázaní uvádí, že není jednoznačné, kdo s impulzy přichází.

Před každou veřejnou schůzí probíhají v komparovaných obcích každý týden i pracovní jednání, kde se nejčastěji řeší téma týkající se rozpočtu nebo také různé nápady a připomínky, které se poté nemusí řešit na veřejném zasedání. V Dobřenicích starosta předem upozorňuje na to, co se bude na jednání řešit. Rozpočet je v obci Dobřenice i Syrovátka sestavován tak, že základní údaje vytvoří účetní a poté je návrh předložen zastupitelstvu k dořešení a schválení. Rozvojové návrhy se prosazují v obou obcích celkem snadno, hodně záleží na daném návrhu, musí především dávat smysl a musí na to mít obce finance. Z rozhovorů se starostou a zastupiteli v Dobřenicích vyplývá, že na zasedání bývají nejčastěji polemiky k otázkám týkajících se financí. V Syrovátce na zasedání zastupitelstva bývají především polemiky k podnětům od občanů.

Sestavení kandidátní listiny není dle dotázaných úplně snadné, jelikož není moc zájem občanů se podílet na dění v obci. Ke kandidatuře se všichni představitelé obcí dostali tak, že byli osloveni členy stávajícího zastupitelstva. Obě obce mají shodně sedmičlenné zastupitelstvo. V komunálních volbách v obci Dobřenice v minulosti kandidovala jedna politická strana. Před osmi lety byl v Syrovátce zvolen jeden kandidát s politickou příslušností, kandidující za sdružení nezávislých kandidátů.

V současnosti v obci Dobřenice vznikla jen jedna kandidátní listina s názvem Za další rozvoj Dobřenic, zatímco v obci Syrovátka se voleb zúčastnily dvě kandidátní listiny, a to Pro obec a Obec pro všechny. V obou porovnávaných obcích neprobíhají žádné politické boje ani se netvoří žádné koalice. Všichni zvolení zastupitelé byli bez politické příslušnosti, jak je tomu nejčastěji v komunálních volbách na vesnicích.

Finanční situaci obcí hodnotí všichni dotázaní shodně, že je dobrá. Obě obce jsou financovány především daňovými příjmy, ale využívají možnosti čerpat z dotací. V Dobřenicích např. na opravu obecního úřadu a mateřské školy.

V obci Syrovátka je důvodem výborné finanční situace také to, že v obci došlo k prodeji několika stavebních parcel. Dále je to i ovlivněno tím, že v předchozích letech nebyly velké investice, které se očekávají v dohledných letech. Obec Syrovátka získala dotaci na opravu kapličky, zateplení a rekonstrukci obecního úřadu a zázemí pro technického pracovníka obecního úřadu. V brzké době by mělo v obci dojít k vybudování multifunkčního hřiště. Oba starostové by zjednodušili celý proces získání dotací, jelikož je s tím spojeno příliš mnoho administrativy. Finance jsou využívány nejvíce do zvelebení obcí, tak aby docházelo k jejich rozvoji.

Současný systém rozpočtového učení daní je dle starosty Dobřenic nespravedlivý a diskriminující, vhodný spíše pro větší obce a přidal by peníze malým obcím. V Syrovátce na otázku týkající se rozpočtového určení daní odpověděli všichni dotázaní tak, že na to nemají žádný názor a neví, co by v tomto směru změnili.

Místní spolky a sdružení jsou v obou komparovaných obcích velmi přínosné a mají důležité postavení v oblasti kulturního života. Obec tyto spolky podporuje především finančně. Spolupráce je oboustranně přínosná a hodnocena kladně. V obci Dobřenice jsou zastoupeny dva spolky, SDH Dobřenice a AFK Dobřenice z.s. Organizují akce pro děti např. rozloučení s prázdninami, mikulášská besídka, dětský den, rozsvěcení vánočního stromku. Zajišťují i svoz nebezpečného odpadu a podílí se na brigádách pro obec. Obec Syrovátka má v obci celkem tři spolky: SPOZ, Tělovýchovnou jednotu Slavoj Syrovátka a Myslivecké sdružení Háj Osice. Spolky mají na starosti organizaci a zabezpečení na společenských akcích jako je např. dětský den, masopust, mikuláš, drakiáda, rozsvěcení vánočního stromku a turnaj starých gard s večerní zábavou.

Obec Dobřenice i Syrovátka je součástí Mikroregionu Urbanická brázda a MAS Hradecký venkov o.p.s., s nimiž obce spolupracují na řadě různých projektů. V Dobřenicích je pomocí MAS Hradecký venkov aktuálně realizován chodník spojující obě části Dobřenic, jak Dobřenice I., tak Dobřenice II. (část Benátky).

Mikroregion Urbanická brázda pravidelně pořádá společné akce, kterých se obyvatelé obou obcí s oblibou účastní např. cyklovýlet, setkání seniorů. Svazek vydává také zpravodaj, informující o aktualitách v mikroregionu. Spolupráce je hodnocena velmi kladně.

Přestože nikdo z dotázaných neudal, že by byla úloha starostů klíčová z hlediska iniciativy k rozhodování o důležitých tématech – návrhy na investice, tak jsou i tak bráni jako důležití aktéři samosprávy. Oba starostové zvolených obcí jsou ti, kteří řídí schůze, podílí se na prvotním sestavení osnovy rozpočtu, mají na starosti agentu týkající se získání dotací, aj. Ostatní zastupitelé, občané i představitelé zájmových organizací v obci, mají velmi výrazný vliv na rozhodování o rozvojových projektech. Podstatná část politického rozhodování probíhá na pracovních jednání zastupitelů, kde se nejčastěji diskutuje o rozpočtu.

Závěrem lze říci, že ačkoliv se malé obce obecně potýkají s nedostatkem financí, tak představitelům obou komparovaných obcí se daří získávat zdroje na rozvoj, jak nám potvrzuje řada investičních projektů, které byly v obcích v posledních letech zrealizovány. Je zde patrná velká snaha zajistit občanům dostatečnou občanskou vybavenost, tak aby se stávajícím obyvatelům v obcích dobře žilo a neodcházeli do měst, a především se navyšoval také počet nově přistěhovalých občanů. Důležitým prvkem v rozvoji je také budovat kvalitní vztahy a zapojovat obyvatelé do rozhodování o dění v obcích.

7 Seznam použitých zdrojů

Literatura:

BALÍK, Stanislav, 2009. Komunální politika, Obce, aktéři a cíle místní politiky. Grada Publishing, a.s.. Praha. ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav, 2005. Metodologie výzkumu komunální politiky. 1.vydání. Brno: ISPO - CDK. ISBN 80-7325-074-8.

BERNARD, Josef a kol., 2011. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Nakladatelství SLON Praha. ISBN 978-80-7419-069-8.

BERNARD, Josef a kol. 2010. Endogenní rozvojové potenciály malých venkovských obcí a místní samospráva. Nakladatelství Sociologický ústav Praha AV ČR. ISBN 97880-7330187-3.

BŘEŇ, Jan, 2017. Základní charakteristika veřejné správy. 2.vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu. ISBN 978-80-86976-29-7.

ČMEJREK, Jaroslav a kol., 2008. Obce a regiony jako politický prostor. Alfa Nakladatelství, s.r.o. Praha. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan, 2010. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav, KOPŘIVA Radek, 2015. Základy veřejné správy. Praha: Česká zemědělská univerzita. ISBN 978-80-213-1626-3.

GETIMIS, P., N. K. HLEPAS, 2006. „Aspects of Leadership Styles: An Interaction of Context and Personalities.“ Pp. 177–199 in H. Back, H. Heinelt, A. Magnier (eds.). The European Mayor. Wiesbaden: Verlag für Sozialwissenschaften.

HÁJEK, Václav. Kronika česká, 1918. I. díl. Praha: Nákladem české akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

JÜPTNER, Petr. 2004. Komunální koalice a politické modely: studie. In: Politologická revue č. 2. Praha: Česká společnost pro politické vědy, ISSN 1211-0353.

KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK, Jaroslav, 2017. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. Sociológia 5/49, s. 482-506. ISSN 0049–1225.

KOUDELKA, Zdeněk, 2007. Samospráva. Praha: Linde Praha, a.s., ISBN 978-80-7201665-5.

MAJEROVÁ, V. A KOL. Český venkov 2005: Rozvoj venkovské společnosti. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2005, ISBN 80-213-1274-2.

MÁLEK, Vlastimil. Dějiny obce Dobřenice na Královéhradecku: (od nejstarších dob do roku 1945). 1996., „Expedice F. L. Věka“ v Dobrušce, ISBN: 80-238-0516-9.

MÁLEK, Vlastimil. Dějiny obce Surovátky (od nejstarších dob do roku 1945). 1999. Monographia Press, Dobřenice, ISBN: 80-254-0352-1.

MOURITZEN, P.E; SVARA, J.H.; 2002. Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press. ISBN 978-0-8229-5785-0

PELCL, Petr. A KOL. Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: Zpráva z výzkumného projektu, 2007-2008. Plzeň: CpKP západní Čechy, 2008. ISBN 978-80-86902-74-6.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. Financování měst, obcí a regionů. 3. aktualizované a rozšířené vydání, GRADA Publishing, a.s. Praha. 280 s., ISBN 978-80-247-5608-0.

Internetové zdroje:

Obec Dobřenice [online]. 2019 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: www.dobrenice.cz

Obec Syrovátka [online]. 2019 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: www.syrovatka.cz

Mikroregion Urbanická brázda [online]. 2019 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: www.urbanicko.cz

Český statistický úřad [online]. 2019 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: www.volby.cz

Český statistický úřad [online]. 2019 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: www.czso.cz

MONITOR: Informační portál Ministerstva financí ČR [online]. [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz>

Regionální informační servis [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: www.risy.cz

Živé obce [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: www.ziveobce.cz

Mapy [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: www.mapy.cz

MAS Hradecký venkov [online]. [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: www.hradeckyvenkov.cz

Legislativa:

Zákon č.128/2000 Sb., o obcích

Rozhovory:

Rozhovor č.1 se starostou obce Dobřenice, Vladimírem Gabrielem ze dne 21.1.2019

Rozhovor č.2 s místostarostou obce Dobřenice, Pavlem Liškou ze dne 5.2.2019

Rozhovor č.3 s členkou zastupitelstva obce Dobřenice, Vlastou Sagaeovou ze dne 21.1.2019

Rozhovor č.4 se starostou SDH Dobřenice, Zdeňkem Málkem ze dne 5.2.2019

Rozhovor č.5 se starostou obce Syrovátka, Jaroslavem Žalským ze dne 30.1.2019

Rozhovor č.6 s členem zastupitelstva obce Syrovátka, Ing.Lukášem Smejkalem ze dne 7.2.2019

Rozhovor č.7 s členkou zastupitelstva obce Syrovátka, Alenou Kakrdovou ze dne 19.2.2019

Rozhovor č.8 s předsedou TJ Slavoj Syrovátka, z.s., Alešem Saidlem ze dne 30.1.2019

8 Přílohy

Odkazovaný seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

Příloha č. 2: Rozhovory s členy zastupitelstva a zástupci místních spolků
a sdružení vybraných obcí

příloha č. 3: Obrázky obcí

Příloha č.1 Seznam použitých zkratk

% - procento

AFK – amatérský fotbalový klub

aj. – a jiné

BEZPP – bez politické příslušnosti

č. - číslo

ČSÚ – Český statistický úřad

ČSSD – Česká strana sociálně demokratická

ČÚZaK – Český úřad zeměměřičský a katastrální

Ing. – inženýr

Kč – Koruna česká

MAS – místní akční skupina

m.n.m. – metrů nad mořem

např. – například

NUTS – nomenklatura územních statistických jednotek

o.p.s. – obecně prospěšná společnost

OSSZ – Okresní správa sociálního zabezpečení

OÚ – obecní úřad

RUD – rozpočtové určení daní

Sb. – sbírka zákonů

SDH – sbor dobrovolných hasičů

SPOZ – spolek pro občanské záležitosti

z.s. – zapsaný spolek

Příloha č.2 Rozhovory s členy zastupitelstva a zástupci místních spolků a sdružení vybraných obcí

Dobřenice

Rozhovor č.1 se starostou obce Dobřenice, Vladimírem Gabrielem ze dne 21.1.2019

1) Jak jste se dostal k práci v samosprávě a ke kandidatuře na starostu?

Byl jsem osloven Milenou Spejchalovou (zastupitelka a ředitelka MŠ Dobřenice) a zvolen.

2) Jak dlouho působíte v zastupitelstvu a ve funkci starosty?

8 let, 3 měsíce, 4 hodiny a 27 minut.

3) Je snadné sestavit kandidátní listinu? Získat dostatečný počet kandidátů? Jak a kdo rozhoduje o pořadí konkrétního kandidáta na listině?

Ano je to snadné. Pořadí konkrétního kandidáta na listině je podle abecedy.

4) Kdo přichází s nápady na investice v obci (opravy, investice, rozvojové záměry)?

Vy sám (starosta)? Další zastupitelé? Občané? Místní spolky? Někdo další?

Nejčastěji zastupitelé.

5) Jak je v obci sestavován rozpočet – návrh, průběh schvalování

Vytvářím ho dohromady s paní Lenkou Kubicovou (účetní). Poté ho předložíme finančnímu výboru.

6) Jak snadno či složitě se rozvojové návrhy v zastupitelstvu prosazují?

Prosazují se dobře.

7) Probíhají v obci před veřejnými schůzemi zastupitelstva nějaká pracovní jednání zastupitelů? Nikdy? Vždy? Občas (kdy)?

Vždy. Scházíme se každé pondělí na OÚ, každý samozřejmě podle toho, jak má čas. Předem upozorňuji na to, jaká témata se budou řešit, např. rozpočet apod. A ať o tom doma popřemýšlí.

8) Bývají někdy na zasedání zastupitelstva polemiky? K rozvoji? K jiným tématům?

Ano bývají.

9) Jaká je finanční situace obce? Jak ji hodnotíte v porovnání s ostatními podobně velkými obcemi?

Dobrá.

10) Jaký máte názor na rozpočtové určení daní?

Současný systém je nespravedlivý a diskriminující, vhodný spíše pro velké obce.

11) Co byste v tomto směru změnil?

Přidal finance v RUD, tento systém je špatně nastaven.

12) Je obec financována spíše dotacemi nebo daňovými příjmy?

Dotace jsou milé, ale žijeme z daní.

13) Z jakých dotací obec čerpala? Jak hodnotíte možnost získání dotací (krajské, státní, evropské)? Co byste změnil?

Naše obec čerpala z krajských dotací, a to na opravu obecního úřadu a mateřské školy. Ze státních je to vytvoření územního plánu, ale zde je to nejisté. Nejspíše nám ji vezmou. A změnil bych lidi na ministerstvu, jelikož je to především o protekci. Na všechno je hora papírů, mám pocit, že papír je nejdůležitější.

14) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

V obci máme dva spolky, a to SDH Dobřenice a AFK Dobřenice z.s. Spolupráce s hasiči je oboustranně perfektní. S fotbalisty je to tak, že my je sponzorujeme, ale oni pro obec nic neudělají. Peníze ano, ale práce ne.

15) Navázala obec s jinými obcemi spolupráci? Je obec členem nějakého dobrovolného svazku obcí? Jak meziobecní spolupráci hodnotíte?

Ano navázala a hodnotím spolupráci za jedna. Jsme součástí Mikroregionu urbanická brázda a MAS Hradecký venkov o.p.s., kdy spolupracujeme na řadě různých projektů.

Například teď na realizaci chodníku spojující obě části Dobřenic, jak Dobřenice I., tak Dobřenice II. (část Benátky).

Rozhovor č.2 s místostarostou obce Dobřenice, Pavlem Liškou ze dne 5.2.2019

1) Jak jste se dostal k práci v samosprávě?

Oslovil mě člen stávajícího zastupitelstva.

2) Jak dlouho působíte v zastupitelstvu a ve funkci místostarosty?

V zastupitelstvu pátým rokem a ve funkci místostarosty tři měsíce.

3) Je snadné sestavit kandidátní listinu? Získat dostatečný počet kandidátů? Jak a kdo rozhoduje o pořadí konkrétního kandidáta na listině?

Není moc zájem občanů. Pořadí je podle abecedy.

4) Kdo přichází s nápady na investice v obci (opravy, investice, rozvojové záměry)? Vy sám? Další zastupitelé? Občané? Místní spolky? Někdo další?

S nápady přicházejí nejčastěji občané. My v zastupitelstvu pak řešíme, zda je to reálné.

5) Jak je v obci sestavován rozpočet – návrh, průběh schvalování

Základní rozpočet sestavuje účetní a poté je předkládán finančnímu výboru ke schválení.

6) Jak snadno či složitě se rozvojové návrhy v zastupitelstvu prosazují?

Celkem snadno, musí to ale samozřejmě dávat smysl.

7) Probíhají v obci před veřejnými schůzemi zastupitelstva nějaká pracovní jednání zastupitelů? Nikdy? Vždy? Občas (kdy)?

Ano, scházíme se každé pondělí, a to téměř vždy v plném počtu.

8) Bývají někdy na zasedání zastupitelstva polemiky? K rozvoji? K jiným tématům?

Bývají. Co by se mohlo udělat, ale nejsou peníze.

9) Jaká je finanční situace obce? Jak ji hodnotíte v porovnání s ostatními podobně velkými obcemi?

Myslím, že dobrá, a to díky panu starostovi a paní účetní, Lence Kubicové.

10) Jaký máte názor na rozpočtové určení daní?

Je zde určité zlepšení oproti minulosti.

11) Co byste v tomto směru změnil?

Dal bych více peněz malým obcím.

12) Je obec financována spíše dotacemi nebo daňovými příjmy?

Daňovými příjmy.

13) Z jakých dotací obec čerpala? Jak hodnotíte možnost získání dotací (krajské, státní, evropské)? Co byste změnil?

Za poslední volební období žádné. Zjednodušil bych celý proces získání dotací.

14) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

Spolupráce je výborná, a to hlavně s hasiči. Organizují akce pro děti, hasičský ples a také zajišťují svoz nebezpečného odpadu. Fotbalisti pořádají společenský ples.

15) Navázala obec s jinými obcemi spolupráci? Je obec členem nějakého dobrovolného svazku obcí? Jak meziobecní spolupráci hodnotíte?

Ano, jsme členy Mikroregionu Urbanická brázda.

Rozhovor č.3 s členkou zastupitelstva obce Dobřenice, Vlastou Sagaeovou ze dne 21.1.2019

1) Jak jste se dostala k práci v samosprávě?

Protože jsem již nějakou dobu pomáhala v kulturní komisi, tak mi to bylo navrženo odstupující předsedkyní komise.

2) Jak dlouho působíte v zastupitelstvu?

Třetí volební období

3) Je snadné sestavit kandidátní listinu? Získat dostatečný počet kandidátů? Jak a kdo rozhoduje o pořadí konkrétního kandidáta na listině?

Hlavně není zájem občanů. Ale vždycky se to dá dohromady.

4) Kdo přichází s nápady na investice v obci (opravy, investice, rozvojové záměry)? Starosta? Vy sama? Další zastupitelé? Občané? Místní spolky? Někdo další?

Ten, koho to napadne. Pak diskutujeme, jestli je to dobrý návrh

5) Jak je v obci sestavován rozpočet – návrh, průběh schvalování

To vám již řekl starosta.

6) Jak snadno či složitě se rozvojové návrhy v zastupitelstvu prosazují?

Záleží, jak je finančně náročný. Jestli na to obec bude mít v rozpočtu. Pokud je to rozumný návrh, tak se zapracuje do dalšího roku.

7) Probíhají v obci před veřejnými schůzemi zastupitelstva nějaká pracovní jednání zastupitelů? Nikdy? Vždy? Občas (kdy)?

Určitě vždy. Máme určeno, že každé pondělí se scházíme. Není to povinné, alespoň se dozvíme dopředu, co se bude projednávat a už se můžeme připravit na polemiku.

8) Bývají někdy na zasedání zastupitelstva polemiky? K rozvoji? K jiným tématům?

Určitě. Hlavně vysvětlování, jak to ten dotyčný vidí se svým návrhem, co od něj čeká, jaká je finanční náročnost atd.

9) Jaká je finanční situace obce? Jak ji hodnotíte v porovnání s ostatními podobně velkými obcemi?

To už Vám vysvětlil starosta. Můj názor, že to není špatné, ale mohlo by to být lepší. A hlavně spravedlivější.

10) Jaký máte názor na rozpočtové určení daní?

Mám stejný názor jako starosta.

11) Co byste v tomto směru změnila?

12) Je obec financována spíše dotacemi nebo daňovými příjmy?

To taky už víte.

13) Z jakých dotací obec čerpala? Jak hodnotíte možnost získání dotací (krajské, státní, evropské)? Co byste změnila?

To Vám vysvětlil starosta

14) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

Myslím si, že dobrá. Hlavně s hasiči, ti dělají akce pro děti. A obec jim pomáhá finančně. Pokud mají větší požadavky na finance, musí nám je vysvětlit.

15) Navázala obec s jinými obcemi spolupráci? Je obec členem nějakého dobrovolného svazku obcí? Jak meziobecní spolupráci hodnotíte?

Ano, starosta Vám opět vysvětlil

Rozhovor č.4 se starostou SDH Dobřenice, Zdeňkem Málkem ze dne 5.2.2019

1) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

Téměř veškeré akce, které se v obci konají, organizujeme my. Jsou to hlavně akce pro děti, jako je rozloučení s prázdninami, mikulášská besídka, dětský den, rozsvěcení vánočního stromku aj.

V průběhu roku se aktivně podílíme na brigádách pro obec, např. řezání stromů, čištění kanálů. Od obce máme především finanční podporu, a to se týká i vybavení hasičárny. Spolupráce je tedy dobrá.

Syrovátka

Rozhovor č.5 se starostou obce Syrovátka, Jaroslavem Žalským ze dne 30.1.2019

1) Jak jste se dostal k práci v samosprávě a ke kandidatuře na starostu?

Náhodou. Přišel za mnou sused, kvůli vytvoření protikandidátky. Dvanáct let bylo stejné zastupitelstvo. A já to vzal.

2) Jak dlouho působíte v zastupitelstvu a ve funkci starosty?

8 let, tedy třetí volební období.

3) Je snadné sestavit kandidátní listinu? Získat dostatečný počet kandidátů? Jak a kdo rozhoduje o pořadí konkrétního kandidáta na listině?

Úplně snadné to není. Jsem rád, když se lidi přihlásí sami nebo jsou to bývalí členové zastupitelstva, známá jména nebo prostě osoby, které jsou přínosem pro obec. Pořadí na listině je na náhodě.

4) Kdo přichází s nápady na investice v obci (opravy, investice, rozvojové záměry)? Vy sám (starosta)? Další zastupitelé? Občané? Místní spolky? Někdo další?

Jak kdy. Já nejčastěji řeším otázky týkající se chodníků, silnic apod. Zastupitelé věci kolem zeleně, obnova zeleně, výsadba. Nápadů na investice přicházejí samozřejmě i zvenčí.

5) Jak je v obci sestavován rozpočet – návrh, průběh schvalování

Osnovu vytvoří účetní a zbytek dořeší zastupitelé. Pokud chceme investovat, tak odhadneme cenu, jsou tu i stabilní výdaje, např. odpady, očekávané výnosy, např. prodej parcel.

6) Jak snadno či složitě se rozvojové návrhy v zastupitelstvu prosazují?

Jak kdy. Povětšinou panuje shoda.

7) Probíhají v obci před veřejnými schůzemi zastupitelstva nějaká pracovní jednání zastupitelů? Nikdy? Vždy? Občas (kdy)?

Většinou ano. Scházíme se každý týden, ale ne v plném počtu. Podle toho, co aktuálně řešíme a kdo má čas. Nejčastěji ve třech, tedy já, místostarosta a některý ze zastupitelů.

8) Bývají někdy na zasedání zastupitelstva polemiky? K rozvoji? K jiným tématům?

Bývají. Nejčastěji k připomínkám od občanů. Naposledy, když přišla paní zde ze Syrovátky, že je potřeba mít v obci školku, příp. dětskou skupinu. Rozdali jsme tedy mezi občany 21 dotazníků na názor k této problematice, vrátili se nám 2.

9) Jaká je finanční situace obce? Jak ji hodnotíte v porovnání s ostatními podobně velkými obcemi?

Dle mého názoru výborná.

10) Jaký máte názor na rozpočtové určení daní?

Žádný.

11) Co byste v tomto směru změnil?

Nic. Nevím.

12) Je obec financována spíše dotacemi nebo daňovými příjmy?

Daněmi.

13) Z jakých dotací obec čerpala? Jak hodnotíte možnost získání dotací (krajské, státní, evropské)? Co byste změnil?

Naposledy jsme dostali dotaci na opravu kapličky, zateplení a rekonstrukci obecního úřadu a zázemí pro technického pracovníka obecního úřadu. Dále dotace na multifunkční hřiště, kanalizaci. Hodnotím to tak, že je potřeba vyplnit dost papírů. Většinou to zvládnou vyplnit sám, někdy se poradím.

14) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

Spolupráce je výborná. Máme zde tři spolky. Tzv.SPOZ (Spolek pro občanské záležitosti, při OÚ), ten není oficiální. Jedná se o spolek žen, které připravují vánoční výzdobu,

zařizují věci kolem rozsvěcení stromku, masopustu, mikuláše apod. Dále organizují zájezd do divadla v Praze. Další spolek je Tělovýchovná jednota Slavoj Syrovátka, který připravuje dětský den, masopust. Potom je zde Myslivecké sdružení Háj Osice, které pomáhá nejčastěji se sázením keřů, přemontování značek nebo organizují drakiádu pro děti.

15) Navázala obec s jinými obcemi spolupráci? Je obec členem nějakého dobrovolného svazku obcí? Jak meziobecní spolupráci hodnotíte?

Ano, navázala. Jsme součástí Mikroregionu Urbanická brázda, kde je zapojeno celkem dvanáct obcí. Vydáváme společně zpravodaj, kalendář, pořádáme cyklovýlet a také setkání seniorů mikroregionu ve Hvozdnici. Spolupráci hodnotím kladně.

Rozhovor č.6 s členem zastupitelstva obce Syrovátka, Ing.Lukášem Smejkalem ze dne 7.2.2019

1) Jak jste se dostal k práci v samosprávě?

Vždy mě zajímala činnost týkající se obce, kde žiji. Není mi to úplně jedno, co se tam děje. Chtěl jsem být prospěšný a zařadit se mezi lidi, kteří dělají i něco pro druhé. Již před více než pěti lety, když jsem se přistěhoval do Syrovátky, tak jsem měl v hlavě myšlenku, že bych jednou časem mohl kandidovat do zastupitelstva. Občasně jsem chodil na veřejné zasedání, abych zjistil skutečnosti, jak to vlastně funguje. V současné době jsem nechtěl ještě kandidovat, jelikož mám malé děti. Byl jsem však osloven, že bych mohl s nimi kandidovat. Já jsem s tímto po zavedení do problému souhlasil. Následně jsem byl zvolen ve volbách a danou funkci zastupitele jsem přijal.

2) Jak dlouho působíte v zastupitelstvu?

V zastupitelstvu působím krátce, a to od podzimu roku 2018. Jsem tedy úplný začátečník, který se pomalu snaží zabřednout v dané problematice.

3) Je snadné sestavit kandidátní listinu? Získat dostatečný počet kandidátů? Jak a kdo rozhoduje o pořadí konkrétního kandidáta na listině?

V tomto bodě může mluvit pouze za sebe a ze svých zkušeností. Sestavit kandidátku nebylo úplně jednoduché, jelikož najít odpovídající počet lidí, kteří by byli ochotni dělat tuto nevděčnou činnost při svém zaměstnání někdy i na úkor jiných věcí (rodiny, práce,

svých koníčků a pohodlí) a zároveň dělat něco pro jiného, těch moc není. Nicméně se nám to nakonec podařilo, tedy měli jsme kandidátku o 7 členech. Pořadí na kandidátce jsme si zvolili dle společné dohody.

4) Kdo přichází s nápady na investice v obci (opravy, investice, rozvojové záměry)? Starosta? Vy sám? Další zastupitelé? Občané? Místní spolky? Někdo další?

K tomuto mohu říct zatím jen málo z důvodu svého krátkého působení v zastupitelstvu. Nicméně s nápady může přijít každý, když si ho před ostatními odůvodní, či prosadí. Dále je nutné do značné míry naplňovat rozvojové záměry, které byly učiněny předchozím zastupitelstvem (pokud se s nimi ztotožňujeme). Myslím, že v tomto mají nezastupitelnou pozici i občané obce, kteří mohou dávat různé podněty, se kterými je následně pracováno (nebo by aspoň mělo být). Minimálně by však mělo dojít ke zvážení daného podnětu. Další možnost je, že může zastupitel či kdokoliv jiný dát podnět a následně se může učinit anketa v dané obci, aby bylo vidět, jaký by byl např. zájem o danou věc. Napadá mne např. právě řešená školka, resp. dětská skupina.

5) Jak je v obci sestavován rozpočet – návrh, průběh schvalování

K tomuto mohu říct zatím opět jen málo z důvodu svého krátkého působení v zastupitelstvu. Nicméně rozpočet se sestavuje i na základě předchozích střednědobých plánů (plánů obce – zastupitelstva z předchozích let). Dále i dle toho, jaké jsou finanční možnosti obce, jestli jsou dluhy, tak toho moc nevymyslíte. Toto je i hodně ovlivněno jednotlivostí daných obcí – rozlohy, vybavenosti atd. Dle toho je obecní příjem a následně dle toho může být i výdej. My tu máme určitou vizi předchozího zastupitelstva na vytvoření stavebních parcel (částečně již realizováno), hřiště atd., kdy je zapotřebí uvedenou činnost tzv. dotáhnout do konce. Další velkým bodem je možnost využití různých dotací na rozvoj obce. Nesmíme zapomenout také na tzv. všední – provozní náklady, které musejí být v daném rozpočtu, tyto náklady je potřeba řešit prvotně, aby se ukázalo, co nám zbyde, s čím můžeme tvořit. Musím k tomuto dodat, že byl utvořen a schválen určitý rozpočet, který se však změnil. Měnit se bude i nadále, a to i vzhledem k tomu, že se objevují určité nepředvídatelné skutečnosti (např. možnost koupě určité nemovitosti, vypsání dané dotace atd.)

6) Jak snadno či složitě se rozvojové návrhy v zastupitelstvu prosazují?

Myslím, že to záleží hodně na daném návrhu a jeho prezentování. Může být absolutní shoda, ale může být také rozkol. Tam pak záleží na lidech či prospěšnosti pro obec. Je to velmi polemická odpověď. Taktéž to hodně záleží na finančních prostředcích obce.

7) Probíhají v obci před veřejnými schůzemi zastupitelstva nějaká pracovní jednání zastupitelů? Nikdy? Vždy? Občas (kdy)?

My jako zastupitelstvo se scházíme dle dohody a dle množství řešených problémů většinou však jednou týdně. Není to nutné se účastnit, ale je to velmi vhodné. Řeší se tam mnoho problémů, či nápadů, které se pak nemusí řešit na veřejném zasedání. Tím nechci říct, že se něco obchází, ale řeší se tam různé nápady, myšlenky atd.

8) Bývají někdy na zasedání zastupitelstva polemiky? K rozvoji? K jiným tématům?

Zatím jsem se účastnil myslím třech veřejných zasedání a několika našich pracovních. Z důvodu dlouhodobé nemoci jsem nechodil na všechny pracovní. Polemiky jsou hlavně k věcem, které jsou od občanů. Není totiž prvotně dostatek informací a není většinou v silách sdělit jasnou odpověď k dané věci. Je to spíše o nějakém čase na nějakou informovanost daného podnětu a k následnému rozhodnutí o dané věci.

9) Jaká je finanční situace obce? Jak ji hodnotíte v porovnání s ostatními podobně velkými obcemi?

Finanční situace obce je dle mého v dobré kondici. Je to i z toho důvodu, že v obci došlo k prodeji několika stavebních parcel. Dále to je i ovlivněno, že v předchozích letech nebyly velké investice, které se očekávají v dohledných letech. O finanční situaci ostatních či podobných obcí zatím tolik nevím, nezajímá mě se o to tolik dopodrobna. Když jsem koukal na některé obce, tak šlo většinou o obce, kde jsou školy, kde jsou i z tohoto důvodu nepoměrně jiné příjmy.

10) Jaký máte názor na rozpočtové určení daní?

K tomuto se nejsem schopen v současné době vyjádřit, nemám dostatek informací. Víím, že můžeme zvýšit koeficient k dani z nemovitosti, což by byl následný příjem obce, ale je to pak mířeno proti občanům obce. Myslím, že by měli být malé obce do určité míry zvýhodněny, jelikož jinak není v jejich silách zajistit určitý komfort a pro občany obce a samotný rozvoj obce.

11) Co byste v tomto směru změnil?

Na toto neodpovím, byla by to čistá polemika. Myslím, že to je i velmi ekonomická odpověď týkající se ekonomiky celé ČR.

12) Je obec financována spíše dotacemi nebo daňovými příjmy?

Myslím, že je financována zejména daňovými příjmy.

13) Z jakých dotací obec čerpala? Jak hodnotíte možnost získání dotací (krajské, státní, evropské)? Co byste změnil?

Myslím, že čerpala z nějakých programů, ale nejsem si jist ze kterých. Za mé přítomnosti od 10/2018 zatím žádné nečerpala, i když nyní se bude podávat žádost o dotaci. Zatím k tomuto nejsem schopen moc více uvést.

14) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

Obec pomáhá spolkům hlavně finančně, a to různými dotacemi. Naopak jednotlivé spolky či sdružení konají určité činnosti pro obec. Pořádají kulturní, sportovní či jiné činnosti pro občany.

15) Navázala obec s jinými obcemi spolupráci? Je obec členem nějakého dobrovolného svazku obcí? Jak meziobecní spolupráci hodnotíte?

Obec je ve svazku obcí, a to Urbanická brázda. Zatím nejsem schopen hodnotit meziobecní spolupráci, nicméně se myslím, že to je pro obce výhodné. Musí však uvedený svazek obcí řádně fungovat.

Rozhovor č.7 s členkou zastupitelstva obce Syrovátka, Alenou Kakrdovou ze dne 19.2.2019

1) Jak jste se dostala k práci v samosprávě?

Pro obec dělám již 10-15 let, v našem neoficiálním spolku pro obecní záležitosti, který hlavně zajišťuje kulturu v obci – výlety do divadla, mikuláš pro děti, přednášky apod. A do zastupitelstva jsem dostala tak, že mě oslovil stávající člen zastupitelstva.

2) Jak dlouho působíte v zastupitelstvu?

Od podzimu 2018.

3) Je snadné sestavit kandidátní listinu? Získat dostatečný počet kandidátů? Jak a kdo rozhoduje o pořadí konkrétního kandidáta na listině?

Sestavit kandidátní listinu bych řekla, že je těžké. Není moc lidí, co by chtěli dělat něco pro ostatní. O pořadí nikdo nerozhoduje, je to na společné domluvě.

4) Kdo přichází s nápady na investice v obci (opravy, investice, rozvojové záměry)? Starosta? Vy sama? Další zastupitelé? Občané? Místní spolky? Někdo další?

To je různé. S nápadem může přijít kdokoliv. S námětem chodí i občané a my poté kolektivně řešíme, co se s tím dá udělat.

5) Jak je v obci sestavován rozpočet – návrh, průběh schvalování

Základní osnovu vytvoří účetní a my poté dořešíme zbytek.

6) Jak snadno či složitě se rozvojové návrhy v zastupitelstvu prosazují?

K návrhu se vyjádří každý ze zastupitelstva a společně se pak rozhodneme.

7) Probíhají v obci před veřejnými schůzemi zastupitelstva nějaká pracovní jednání zastupitelů? Nikdy? Vždy? Občas (kdy)?

Ano, každou středu se scházíme na obecním úřadě. Většinou se sejdeme všichni, ale pokud se někdo nemůže zúčastnit, tak omluví svou nepřítomnost.

8) Bývají někdy na zasedání zastupitelstva polemiky? K rozvoji? K jiným tématům?

Bývají, a to nejčastěji k podnětům od občanů a ty se pak řeší nejen na veřejných schůzích. Naposledy to byl podnět od občanu, kteří by chtěli v obci zřídit lesní školku.

9) Jaká je finanční situace obce? Jak ji hodnotíte v porovnání s ostatními podobně velkými obcemi?

Řekla bych, že dobrá. Na plánované investice by měly být peníze.

10) Jaký máte názor na rozpočtové určení daní?

Nevím. Nemám na to žádný názor.

11) Co byste v tomto směru změnila?

Nevím.

12) Je obec financována spíše dotacemi nebo daňovými příjmy?

Je financována z daní.

13) Z jakých dotací obec čerpala? Jak hodnotíte možnost získání dotací (krajské, státní, evropské)? Co byste změnil?

Vzhledem k mé krátké působnosti v zastupitelstvu nejsem úplně schopna odpovědět, ale čerpali jsme dotaci na opravu pomníku.

14) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

Spolupráce je velmi dobrá. O co spolky požádají, tak je téměř vždy schváleno

15) Navázala obec s jinými obcemi spolupráci? Je obec členem nějakého dobrovolného svazku obcí? Jak meziobecní spolupráci hodnotíte?

Ano, jsme členy Mikroregionu Urbanická brázda. Co vím, tak občané Syrovátky se vždy účastní cyklovýletu a chodí i na setkání seniorů.

Rozhovor č.8 s předsedou TJ Slavoj Syrovátka, z.s., Alešem Saidlem ze dne 30.1.2019

1) Jaká je spolupráce s místními spolky a sdruženími? Jak ony pomáhají obci a jak jim pomáhá obec?

Obec nám pomáhá nejvíce finančně. Naše aktivity jsou nejvíce zaměřeny na akce pro děti, jako je dětský den, čarodějnice, drakiáda. Ale také pro dospělé, jde o turnaj starých gard s večerní zábavou. Dále spolupracujeme v oblasti zabezpečení na obecních akcích.

Příloha č.3 Obrázky obcí

Obrázek 1: Letecký snímek obce Dobřenice

Zdroj: www.ziveobce.cz

Obrázek 2: Obecní úřad v Dobřenicích

Zdroj: www.dobrenice.cz

Obrázek 3: Pohled na obec Syrovátka

Zdroj: www.syrovatka.cz

Obrázek 4: Obecní úřad v Syrovátce

Zdroj: www.syrovatka.cz